

DIARI DE SESSIONS DEL PARLAMENT DE CATALUNYA

XII legislatura · tercer període · sèrie C · número 144

Comissió d'Investigació sobre l'Aplicació de l'Article 155 de la Constitució Espanyola a Catalunya

Sessió 3, dimarts 15 de gener de 2019

Presidència de l'Im. Sr. Antoni Morral i Berenguer

TAULA DE CONTINGUT

Compareixença de Pau Villòria i Sistach, viceconseller de la Presidència per al Desplegament de l'Autogovern 357-00172/12	3
Compareixença de Joan Vintró i Castells, catedràtic de dret constitucional de la Universitat de Barcelona 357-00190/12	24

Aquesta publicació és impresa en paper ecològic (definició europea ECF), en compliment del que estableix la Resolució 124/III del Parlament, sobre la utilització del paper reciclat en el Parlament i en els departaments de la Generalitat, adoptada el 30 d'abril de 1990.

El *Diari de Sessions del Parlament de Catalunya* (DSPC) reproduceix només les intervencions orals fetes durant la sessió. La resta de documentació que acompanya la intervenció es pot consultar a l'expedient de la comissió.

Transcripció i correcció: Serikat
Imprès al Parlament

ISSN: 0213-7976 (general)

0213-7992 (sèrie C)

DL: B-3.468-1982

www.parlament.cat

Sessió 3 de la CIACE

La sessió de la Comissió d'Investigació sobre l'Aplicació de l'Article 155 de la Constitució Espanyola a Catalunya (CIACE) s'obre a les nou del matí i dos minuts. Presideix Antoni Morral i Berenguer, acompanyat de la vicepresidenta, Elisenda Alamany Gutiérrez, i del secretari en funcions Jordi Orobitg i Solé. Assisteix la Mesa el lletrat Ferran Domínguez Garcia.

Hi són presents els diputats Francesc de Dalmaes i Thió i Gemma Geis i Carreras, pel G. P. de Junts per Catalunya; Jordi Orobitg i Solé i Gemma Espigares Tribó, pel G. P. Republicà; Susanna Segovia Sánchez, pel G. P. de Catalunya en Comú Podem, i Carles Riera Albert, pel S. P. de la Candidatura d'Unitat Popular - Crida Constituent.

Assisteixen a aquesta sessió el viceconseller de la Presidència per al Desplegament de l'Autogovern, Pau Villòria i Sistach, acompanyat de la responsable de Coordinació i Seguiment de Projectes Estratègics, Consol Cervera Macià, i el catedràtic de dret constitucional de la Universitat de Barcelona Joan Vintró i Castells.

ORDRE DEL DIA DE LA CONVOCATÒRIA

1. Compareixença de Pau Villòria i Sistach, viceconseller de la Presidència per al Desplegament de l'Autogovern, davant la Comissió d'Investigació sobre l'Aplicació de l'Article 155 de la Constitució Espanyola a Catalunya (tram. 357-00172/12). Comissió d'Investigació sobre l'Aplicació de l'Article 155 de la Constitució Espanyola a Catalunya. Compareixença.

2. Compareixença de Joan Vintró i Castells, catedràtic de dret constitucional de la Universitat de Barcelona, davant la Comissió d'Investigació sobre l'Aplicació de l'Article 155 de la Constitució Espanyola a Catalunya (tram. 357-00190/12). Comissió d'Investigació sobre l'Aplicació de l'Article 155 de la Constitució Espanyola a Catalunya. Compareixença.

El president

Bon dia. Si us sembla, anem començant.

Compareixença de Pau Villòria i Sistach, viceconseller de la Presidència per al Desplegament de l'Autogovern

357-00172/12

A veure, explico una mica com, des de la Mesa, plantegem aquesta primera compareixença. Farem, de compareixença, uns vint minuts, màxim mitja hora, perquè... Després, una ronda per grups, amb el criteri de les comissions ordinàries, eh?, és a dir..., aquí hi han grups que no hi són, hi ha algun grup que no hi és; per tant, som... En primer lloc, la ronda serà del Grup d'en Comú Podem, la CUP, el Grup Republicà –Esquerra Republicana– i Junts per Catalunya, en aquest ordre; cinc minuts de preguntes per cada grup. Després, les respostes, i, si considerem oportú en aquell moment de fer una segona ronda, doncs, amb la meitat de cinc minuts, dos minuts i mig, faríem una segona ronda –si ho consideréssim oportú–, d'acord?

Després, la Mesa queda diferent, diguem-ne, de la que tenim constituïda formalment. La Gemma Espigares avui farà de portaveu del Grup Republicà, i la substitueix el diputat Jordi Orobitg; i l'Elisenda, avui, com que no tenim la Jéssica, doncs ella farà de portaveu del grup, i, per tant, abandona la Mesa.

Aquesta és la primera compareixença de la comissió. Vam considerar oportú, la Mesa, començar..., en la primera compareixença, que fos el senyor Pau Villòria Sistach que ens aportés el que és el contingut de l'informe que va fer, doncs, per petició del Govern, i que va ser presentat al Govern. I ens ha semblat que, en ares de tenir una informació precisa del que ha estat l'impacte, doncs, de l'aplicació del 155 en el Govern, fos aquesta la primera compareixença.

Per tant, benvingut a la comissió, senyor Pau, i a qui l'acompanya, la senyora Consol Cervera, també, doncs, la... Quan vulgueu, podeu iniciar la vostra intervenció.

Moltes gràcies.

El viceconseller de la Presidència per al Desplegament de l'Autogovern (Pau Villòria i Sistach)

Doncs molt bé. Bon dia; moltes gràcies, senyor president. Il·lustres senyores diputades, senyors diputats; en primer lloc, vull manifestar el meu desig que els treballs d'aquesta comissió d'investigació siguin profitosos i aclaridors, i aportin llum a aquest fosc període que va ser la intervenció de l'Estat mitjançant el 155.

D'altra banda, vull agrair la possibilitat que la comissió m'ofereix de presentar l'Informe sobre els efectes de l'aplicació de l'article 155 de la Constitució a la Generalitat, elaborat per l'equip del comissionat, al que vull, aprofitant aquest moment, agrair el seu treball i dedicació, i, molt especialment, a la Consol Cervera, responsable de Coordinació i Seguiment de Projectes Estratègics, que avui m'acompanya.

El 18 de maig del 2018, el candidat a la presidència de la Generalitat i actual president, Quim Torra, en el seu discurs d'investidura, va anunciar la voluntat del Govern de saber quins van ser els efectes de la intervenció de l'Estat a la Generalitat de Catalunya a través de l'aplicació de l'article 155 de la Constitució al llarg de 218 dies. A tal efecte, va encarregar al Comissionat pel Desplegament de l'Autogovern l'elaboració d'un informe centrat en l'impacte que la intervenció de l'Estat va tenir en l'acció de govern de la Generalitat. El passat 13 de novembre, va ser presentat públicament el contingut de l'informe, titulat «155 de la Constitució espanyola: els efectes de la intervenció de l'Administració General de l'Estat mitjançant l'aplicació de l'article 155 a la Generalitat de Catalunya». Aquest document té com a objectiu recollir els efectes d'aquests set mesos d'intervenció en cadascun dels àmbits de l'acció de govern i saber quin és l'estat de situació de la reversió i reparació dels danys ocasionats fins al 27 d'octubre del 2018, un any just després de l'inici de la intervenció.

Com saben, el Ple del Parlament, en la seva sessió de 4 de juliol de 2018, va aprovar la Resolució 24/XII, per la qual es creà la Comissió d'Investigació sobre l'Aplicació de l'Article 155 de la Constitució Espanyola a Catalunya, amb l'objectiu d'analitzar els efectes de l'aplicació de l'article 155 en el sentit més ampli, com les causes que la van motivar, l'adequació d'aquesta aplicació a la legalitat, el caràcter de les mesures adoptades i les seves conseqüències, la valoració dels danys i les possibles responsabilitats per a l'aplicació del dit article.

Aquesta comissió ha considerat citar-me, i per això avui soc aquí, per exposar el resultat de l'anàlisi efectuada sobre l'impacte dels set mesos de la intervenció de l'Estat espanyol en l'acció de govern de la Generalitat de Catalunya i el contingut de l'informe que vam elaborar. Cal ser conscients, però, que els efectes del 155 en la ciutadania i les institucions catalanes tenen un abast molt superior, que segur que serà objecte d'anàlisi de la comissió. La informació que jo facilitaré avui es limita a una part concreta: la de l'impacte del 155 en l'acció de govern, en les competències dels diferents departaments de la Generalitat i en els serveis prestats a la ciutadania.

Per centrar la meva exposició, primer explicaré algunes dades sobre l'elaboració de l'informe: les fonts d'informació, metodologia, etcètera. Després, seguint l'estructura d'aquest, destacaré, en un primer bloc, les informacions referides a l'impacte del 155 en cada un dels deu àmbits d'acció del Govern analitzats, amb alguns exemples. A continuació, em referiré al segon bloc de l'informe: les mesures sobre l'estat de reversió, segons la informació tancada el 27 d'octubre del 18. I, finalment, comentaré algunes de les conclusions d'aquest informe, i, si m'ho permeten, la meua valoració sobre la qüestió.

Amb relació a la metodologia per a l'elaboració de l'informe, la principal font d'informació ha estat facilitada pels tretze departaments de la Generalitat. S'han recollit 477 formularis corresponents a cada una de les afectacions, així com gran quantitat de dades complementàries que s'han agrupat en deu apartats que fan referència a deu àmbits específics de l'acció de govern. Les afectacions incloses als quasi cinc-cents formularis han estat analitzades des de diferents vessants i classificades segons els àmbits funcionals, però també segons la valoració del dany causat: el 14 per cent són

molt greus, el 40 per cent són greus, i el 46 per cent són danys lleus; o sobre l'estat de reversió de les afectacions: el 18 per cent són irreparables, del 32 per cent s'ha iniciat la seva reparació, el 33 per cent ja estan reparades i d'un 15 per cent està previst iniciar la seva reparació properament. Només un 2 per cent de les afectacions no tenen previsió de ser reparades.

Per a l'elaboració de l'informe, s'han tingut en compte també dades i informacions contingudes en altres treballs sobre el tema, com el del Síndic de Greuges, la vulneració de drets fonamentals i llibertats públiques en ocasió de la reacció penal l'1 d'octubre i l'aplicació del 155, o el diferents inventaris realitzats per servidorscat.cat. Amb tota aquesta informació, no sempre homogènia, l'equip que ha elaborat l'informe ha intentat fer un treball el més rigorós i objectiu possible per donar una visió global i organitzada de l'abast de la intervenció de l'Estat, contrastant informacions i descartant aquelles que no eren prou objectives o solvents. En qualsevol cas, el contingut ha estat validat per cadascun dels departaments de la Generalitat.

El treball s'inicia amb un apartat d'antecedents que pensem que és del tot necessari per entendre per què s'arriba a l'aplicació del 155 de la Constitució. Es tracta de contextualitzar l'entorn polític d'aquell moment en base a esdeveniments, fets i situacions que s'havien produït. Em refereixo a la sentència del Tribunal Constitucional sobre l'Estatut del 2006, de juliol del 2010, els recursos sistemàtics del Govern de l'Estat a la gran majoria d'iniciatives legislatives de la Generalitat, la intervenció financera, el referèndum de l'1 d'octubre i el seu resultat, l'inici de les actuacions per desplegar el 155 amb els requeriments del president de la Generalitat i les respostes a aquests, l'acord del Consejo de Ministros de 21 d'octubre de 2017, i la resolució del Ple del Senat, de sis dies més tard.

Més enllà que, com es veurà, la intervenció va ser de gran abast en tots aquells àmbits de l'actuació del Govern, i que va afectar negativament el seu normal desenvolupament, destacaré a continuació els aspectes més rellevants i algunes dades sobre els efectes produïts en cada un dels àmbits d'acció de govern.

El primer àmbit és el de la governança i de la representació institucional, un dels més rellevants per les conseqüències que ha tingut sobre la resta d'àmbits, sobre les persones, sobre les institucions i sobre la ciutadania en general. Dit ras i curt: el Govern de la Generalitat va deixar de ser durant set mesos la representació del mandat de la ciutadania. I, de fet, això no és que ho digui només jo, sinó que així ho expressa Joan Ridaó en el seu informe de maig-agost 2018: «La conculcación del régimen de democracia parlamentaria definido en el bloque de la constitucionalidad, que comporta el cese del presidente de la Generalitat y de los miembros del Gobierno y su sustitución por los órganos o autoridades designados al efecto por el Gobierno del Estado, se deriva también del hecho de las determinaciones de las instituciones autonómicas, en este caso de su presidente y vicarialmente de su Gobierno, no emanan de la voluntad general expresada por el pueblo de Cataluña mediante el ejercicio de su derecho fundamental a la participación política, sino que responden a legitimidades políticas distintas.» Es tracta d'analitzar els efectes produïts en la direcció del Govern de la Generalitat i els seus representants, així com en els seus organismes i entitats dependents o vinculades, els cessaments de càrrecs de personal eventual, de personal directiu o tècnic, la supressió d'organismes, la falta de direcció en òrgans col·legiats i totes aquelles seccions que requereixen la presència i l'actuació del president i dels consellers. En aquest punt, crec que no cal afegir cap comentari, ja ho faré després, però permetin-me que esmenti alguns exemples.

Cessament del president de la Generalitat, dels membres del Govern, d'alts càrrecs, personal eventual i altres treballadors. El nombre de cessaments va ser de 234: 33 alts càrrecs, 139 eventuals, 11 laborals i d'alta direcció, 50 laborals i 1 funcionari.

Supressió d'organismes i unitats administratives: Diplocat, delegacions del Govern a l'exterior, les oficines del president i del vicepresident, la Secretaria per al Desenvolupament de l'Autogovern o el Consell Assessor per a la Transició Nacional amb el

corresponent cost econòmic per la Generalitat. Només del tancament de les delegacions de la Generalitat a l'exterior es deriven unes despeses que superen l'1,3 milions d'euros entre indemnitzacions a delegats, treballadors, recessió de lloguers, baixes de línies TIC, trasllats de materials i mobiliari, etcètera.

No es van poder convocar els òrgans de Govern de multitud d'organismes i entitats, ni els diferents òrgans col·legiats, com, per exemple, el Consell d'Administració de l'Agència per la Competitivitat de l'Empresa –Acció–, el Consell Rector de l'Escola d'Administració Pública de Catalunya, la Comissió de Retribucions o la Comissió Tècnica de la Funció Pública.

La representació institucional va quedar greument afectada en aquest període. És ben evident que la manca de Govern anul·la aquesta representació, i els exemples són molt nombrosos. Per posar-ne alguns: la no participació en les reunions del patronat del Mobile World Congress, la cancel·lació de missions empresarials, per exemple, a Ghana o al Marroc, la no celebració dels premis nacionals de comunicació, del Premi del Voluntariat 2017 o les cloendes dels anys Prudenci i Aurora Bertrana o de l'Any Palau i Fabre.

En un altre àmbit, l'estratègia i la planificació, un dels elements fonamentals de l'actuació política de qualsevol govern, les conseqüències de la intervenció van ser molt importants. De fet, va ser anul·lada l'activitat planificadora del Govern, no es van poder aprovar plans directors i estratègics que estaven molt avançats, i no van poder ser desplegats altres plans. A continuació, cito alguns dels molts instruments de planificació estratègica que van quedar directament afectats per l'aplicació del 155: l'Estratègia del patrimoni natural i la biodiversitat de Catalunya 2030, el Pla estratègic de l'aviació 2018-2030, el Pla nacional de l'audiovisual, el Pacte nacional per la universitat, el Pacte nacional per a la societat digital, algunes de les actuacions previstes en el Pla integral d'urgències de Catalunya, el Pla de formació permanent, etcètera.

Destacar, també, en aquest apartat, que, durant aquest període, el Consell de Ministres va adoptar un acord sobre l'execució del programa d'homogeneïtzació de processos i mecanismes interns de tramitació de tributs i les cotitzacions socials que ingressa el sector públic de la Generalitat a l'Estat, aprovat per al període 2017-2020. Aquest acord en deixava sense efecte altres en matèria de tramitació dels tributs i de les cotitzacions socials a Catalunya, i la seva afectació d'impacte estratègic va comportar un cost per a la Generalitat d'1,2 milions d'euros.

Pel que fa a l'àmbit del control financer i impacte econòmic, podríem estendre'ns molt, però intentarem concretar-ne els aspectes més rellevants. És important tenir en compte que la Generalitat ja estava intervinguda econòmicament per l'Estat amb caràcter previ a l'aplicació del 155. L'organització del referèndum de l'1 d'octubre va desencadenar diferents mesures de control econòmic sobre les finances de la Generalitat, i es van aprovar, per part de l'Estat, diferents ordres que afectaven directament l'autonomia econòmica i financera de la Generalitat i afegien un control suplementari de la despesa, com seria el cas de l'Orden 686/2017, per la qual... se adoptan nuevas medidas adicionales para garantizar a la Comunidad Autónoma de Cataluña la prestación de los servicios públicos en defensa del interés general y cumplimiento de la Constitución y las leyes; l'Orden 878/2017, de 15 de setembre..., por la cual se adoptan medidas en defensa de los intereses generales y en garantía de los servicios públicos fundamentales en la Comunidad Autónoma de Cataluña, o l'Orden 886/2017, per la qual... se declara la no disponibilidad de créditos en el presupuesto de la Comunidad Autónoma de Cataluña para el 2017.

Així, l'aplicació de l'article 155 va suposar anul·lar la capacitat financera i l'execució pressupostària de la Generalitat, la no disponibilitat de crèdit, el pagament directe de les factures per part de l'Estat, el bloqueig de comptes bancaris, la necessitat d'acompanyar declaracions responsables dels càrrecs de la Generalitat en cada un dels expedients, així com múltiples certificacions i informes justificatius de les intervencions que van complicar, molt i molt, tota la gestió econòmica de la Generalitat.

Les unitats administratives van haver de suportar aquesta càrrega afegida de treball de la millor manera possible, tot i la tensió i els costos que totes aquestes obligacions van comportar. El Departament de la Vicepresidència i d'Economia i Hisenda ha estimat en 499.000 euros la despesa d'aquestes activitats suplementàries en hores afegides del personal i adaptacions informàtiques per donar resposta als requeriments imposats pels ministeris.

Es va produir un bloqueig de l'import disponible per als equipaments de serveis socials i d'acció cívica i comunitària, per al pagament de despeses que només es poden fer en efectiu, amb fons de maniobra. I es van patir problemes i tensions en la tresoreria que van afectar la ciutadania, entitats, proveïdors i empreses. És difícil calcular quin ha estat l'impacte econòmic de l'aplicació del 155, perquè els efectes són de casuístiques diferents: retards, pèrdues, afectacions en pressupostos posteriors, interessos, impactes en tercers. Tot i això, i d'acord amb la informació lliurada pels departaments i degudament analitzada, l'afectació econòmica de l'aplicació del 155, bé per pèrdua de pressupost, per bloqueig de partides pressupostàries, o per endarreriments que han afectat pressupostos posteriors, pagaments d'interessos, etcètera, pot superar els 1.800 milions d'euros.

Sí, però, que es pot mesurar, de forma objectiva i agregada, una petita quantitat dels recursos directes que s'han perdut, corresponents a indemnitzacions a treballadors acomiadats, despeses de cancel·lació de contractes de lloguers, baixes en línies TIC, adaptacions als sistemes d'informació de l'Administració General del Estado, etcètera. Es quantifica en uns 130 milions d'euros l'import perdut en despeses sense cap valor afegit i que no s'haurien produït sense la intervenció.

Especial rellevància tenen els costos derivats de l'organització de les eleccions del 21-D, que van ser convocades per part del president del Gobierno de España i que pugen a 1,9 milions d'euros.

En els següents apartats de l'informe es trobaran exemples concrets d'actuacions amb impacte econòmic com a conseqüència del bloqueig pressupostari: subvencions i ajuts, convenis, compres i inversions, però a tall d'exemple destaco aquí dues actuacions que poden il·lustrar aquest apartat. S'estima que s'han perdut a l'entorn d'11 milions d'euros que el Departament d'Agricultura, Ramaderia, Pesca i Alimentació havia de destinar a l'Institut Català de Finances per a nodrir el fons de garantia d'operacions de préstec en millors condicions als sectors agrícoles, ramader, pesquer, agroalimentari i forestal. El Govern de l'Estat no va aprovar l'acord que autoritzava la dissolució del Consorci Costa Brava Portal - Illa de Blanes, i aquesta demora en el procés de dissolució i liquidació de l'entitat ha comportat un cost a la Generalitat, en concepte d'interessos, de 318.000 euros.

Un altre punt de l'informe se centra en l'increment de la burocràcia. L'organització i els circuits imposats per l'Administració de l'Estat van comportar una càrrega de feina suplementària que, com he dit abans, no aportava cap valor afegit, i les tramitacions dels expedients es van alentir, comproment, en ocasions, la seva finalitat. Alguns ministeris, com el MINECO, van donar instruccions explícites de tramesa d'informes periòdics detallats de l'activitat de totes les unitats departamentals, fins i tot l'agenda dels pocs actes que realitzaven. Els expedients que requerien l'autorització o la signatura del ministre corresponent s'havien de trametre acompanyats de certificacions i informes justificatius, i, en ocasions, calia traduir alguns d'aquests documents.

Hi havia departaments de la Generalitat que es relacionaven amb un únic ministeri (*l'orador estossega*) –perdó–; altres, per raó de les seves competències, en tenien fins i tot quatre d'assignats. És el cas del Departament d'Empresa i Coneixement. Les seves competències varen quedar repartides entre el Ministeri d'Economia, Indústria i Competitivitat, el Ministeri de Sanitat, Serveis Socials i Igualtat, el Ministeri d'Energia, Turisme i Agenda Digital, i el Ministeri d'Educació, Cultura i Esport. Vull dir, a *modus* d'anècdota o d'experiència, que jo, en aquell moment, era secretari general

del Departament d'Empresa, i les trucades les rebia de quatre subsecretaris d'aquests ministeris, que m'anaven demanant diferents informacions, etcètera; de quatre, eh?

Si ens fixem en les inversions, compres, serveis i subministraments directament relacionats amb la disponibilitat econòmica, hem de fer referència a l'Orden ministerial de 15 de setembre del 2017, que va bloquejar els crèdits d'algunes partides, i això va impossibilitar l'aprovació d'actuacions pendents de contractació que tenien per objecte la compra de béns i serveis, o subministraments. Així, per exemple, es va retardar l'autorització de la contractació de material per als bombers, amb pressupost 2017, que es va haver d'assumir amb càrrec al pressupost 2018.

Al Departament de Treball, Afers Socials i Famílies, la complexitat en la tramitació va afectar 395 expedients de contractació i 585 pròrrogues de contractes. En tractar-se, en molts casos, de serveis socials essencials i complementaris, se'ls va dotar de crèdit addicional per poder efectuar pagaments, fet que va provocar, en aquest cas, grans tensions pressupostàries.

Pel que fa a les inversions, no es van poder realitzar o es va retardar l'inici d'obres previstes, tant en infraestructures com en equipaments, edificis i monuments. Alguns exemples: la contractació de les obres de restauració de la Seu Vella de Lleida, per valor de 830.000 euros, o la inversió per obres d'arranjament, adequació i manteniment a diferents edificis del Departament d'Agricultura, per un import de 312.000 euros.

Un apartat on l'afectació ha estat molt destacable és el que es refereix als ajuts, subvencions i beques. L'aplicació de l'article 155 va tenir molta repercussió en l'activitat de foment i promoció que duu a terme la Generalitat, i va afectar amb diferents intensitats a tots els departaments. En alguns casos no es va poder iniciar la tramitació de les corresponents convocatòries d'ajuts i subvencions, pel bloqueig de les partides pressupostàries. En altres casos, la manca de titulars departamentals va impedir que se signessin les ordres o que s'adoptessin els acords per iniciar la tramitació. Això va comportar que moltes línies de subvencions i ajuts no van poder ser convocades en els pressupostos 2017 i que les afectacions pressupostàries impactessin en el pressupost del 2018.

Algunes línies d'ajut lligades a fons europeus, en concret les referides al programa operatiu del Fons Europeu de Desenvolupament Regional, Feder, van patir greus endarreriments en la seva tramitació i justificació, amb les conseqüents pèrdues econòmiques i afectacions en programes posteriors, que, en alguns casos, encara se n'està avaluant l'impacte real.

En aquest punt, cal assenyalar que les conseqüències més greus de la impossibilitat de tramitar i gestionar les subvencions i ajuts van recaure en els possibles beneficiaris d'aquestes línies de foment, i van afectar directament moltes entitats, associacions i col·lectius. Algunes d'aquestes entitats van haver de modificar les seves actuacions i la programació d'activitats anuals que tenien previstes, davant la impossibilitat de rebre els ajuts en els terminis assenyalats. Així mateix, van haver-hi entitats i associacions que van patir tensions en les seves tresoreries, que els van obligar, en alguns casos, a recórrer al crèdit bancari per fer front a les despeses, i, fins i tot, algunes van haver de reajustar les seves plantilles.

Exemples d'afectacions en l'àmbit dels ajuts i les subvencions: el Consell Català de l'Esport, en aquest cas, tot i que des del ministeri es va autoritzar la tramitació al pagament de diverses subvencions, aquesta autorització va arribar durant la darrera setmana de l'any, entre el 23 i 29 de desembre, la qual cosa feia impossible la seva tramitació o pagament dins l'exercici pressupostari 2017, tal com estava previst.

Pel que fa a Justícia, el ministeri va denegar de forma expressa la convocatòria de subvencions adreçades a entitats religioses i altres entitats destinades a fomentar la cultura religiosa de la societat catalana, promoure el diàleg interreligiós i difondre realitat i actualitat religiosa per valor de 150.000 euros. Es van cancel·lar les convocatòries de beques per a les estades en delegacions a l'exterior 2017-2018, i no es va poder finançar la continuació de les estades de becaris de la convocatòria 2016-2017.

També es van suspendre les beques Canigó 2017 que fomenten pràctiques d'estudis o treball en organitzacions internacionals públiques.

Un altre àmbit important és el que es refereix a convenis i acords de col·laboració, que concreta la capacitat de la Generalitat de col·laborar amb altres institucions, administracions i entitats, tant nacionals com internacionals. Amb l'aplicació del 155 es van paraitzar acords que portaven temps treballant-se. Alguns d'aquests convenis comportaven la prestació de serveis finalistes i van tenir conseqüències directes en entitats i organismes, en especial del món dels serveis socials.

D'altra banda, el fet que la Generalitat no pogués fer efectives quotes o pagaments als que estava compromesa va posar en perill acords de col·laboració amb organismes internacionals, alguns amb molts anys de vigència.

En l'àmbit de la salut, es va paraitzar la tramitació de convenis per valor d'1,7 milions d'euros, denegacions expresses i comunicades per escrit per part del ministeri en les que no autoritzaven la realització de les subscripcions a diferents convenis, que van comportar la pèrdua del crèdit de l'exercici 2017 i el fet d'haver d'assumir les despeses en el crèdit del corresponent a l'any 18. Algunes d'aquestes tenien com a contraprestació serveis finalistes, com el conveni amb l'Agència de Salut Pública de Barcelona en matèria de prevenció, assistència i tractament de drogodependències per valor de 843.000 euros, l'import del qual es va fer efectiu amb prop d'un any de retard. D'altres convenis, de quantitats menors però significatives per a les entitats receptores, tenien per objecte finançar el desenvolupament d'activitats de prevenció i control de la patologia orgànica més prevalent en toxicòmans, o per realitzar un en-càrrec de gestió amb l'objectiu de millorar l'efectivitat de les activitats de prevenció i control de la tuberculosi, entre altres.

També, destacar la paraització del conveni amb Transports Municipals de Barcelona, Ferrocarrils de la Generalitat i l'àrea metropolitana corresponent al finançament del transport públic 2018-2021. I tampoc es va poder aprovar una línia d'ajuts fruit d'un acord entre l'Agència de l'Habitatge de Catalunya i l'ICF per un import de 140 milions d'euros.

Un aspecte en què la intervenció de la Generalitat per part de l'Estat va tenir importants efectes va ser el normatiu. La dissolució del Parlament i la manca de Govern van fer decaure quaranta-sis iniciatives legislatives, que trobaran en l'informe: nou projectes de llei i trenta-set proposicions de llei. Pel que fa a la capacitat normativa del Govern, es va aturar la tramitació de tres avantprojectes de llei, trenta-cinc projectes de decret i almenys onze propostes d'acords de govern. Com saben, la tramitació de normes de diferents rangs són processos llargs i complexos, que requereixen moltes actuacions i treballs de caràcter tècnic i polític. La paraització i decaïment d'aquestes iniciatives té un impacte en hores de dedicació, que intuïm que són molt elevades però que no s'han pogut concretar.

Un dels aspectes més rellevants per les seves conseqüències i pel seu simbolisme, i que recollim en aquest punt novè de l'informe, és la incapacitat de la Generalitat per defensar els interessos que li són propis.

El Gabinet Jurídic de la Generalitat va quedar sota la dependència del Ministeri de Justícia. Aquest fet va comportar que la Generalitat no pogués recórrer contra l'acord del Ple del Senat que aprovava les mesures d'intervenció derivades de l'aplicació del 155.

Una dada a destacar és que, al llarg dels set mesos de la intervenció, el Govern de l'Estat va presentar onze recursos d'inconstitucionalitat contra normes catalans amb rang de llei. Val a dir, però, que el mateix Tribunal Constitucional va suspendre el termini per a la presentació d'allegacions en veure que hi havia un evident conflicte d'interessos.

La Generalitat tampoc va poder exercir la defensa del seu posicionament en altres jurisdiccions; a saber, és el cas de les obres de Sixena; el de la defensa dels docents de l'IES El Palau, de Sant Andreu de la Barca; l'oposició a actuacions del Tribunal

de Cuentas, o no poder comparèixer en l'actuació que es feia per l'agressió feixista a Blanquerna.

Finalment, la indefensió en l'àmbit europeu va suposar que l'Estat pactés amb la Unió Europea que la Generalitat informaria mensualment de les actuacions portades a terme per a la millora de la qualitat de l'aire.

Finalment, un dels temes rellevant de l'acció política dels governs que va quedar afectada és l'activitat comunicativa i de difusió de la seva acció de govern.

L'aplicació del 155 no va permetre que es portessin a terme campanyes de sensibilització, difusió, promoció i informació amb relació a diferents temes o actuacions, per exemple, la campanya anual informant dels tràmits i terminis per a la preinscripció escolar, i campanyes com les de prevenció d'incendis o d'accidents de trànsit es van veure afectades pel bloqueig pressupostari.

En l'àmbit de la comunicació i la difusió, la instrucció de la Secretaría de Estado de Función Pública de 29 d'octubre de 2017 comportà el tancament de webs del Govern, juntament amb la clausura de webs president.cat i govern.cat, i també la clausura dels webs relacionats amb la política exterior del Govern, el tancament del web catalangovernment.eu i els de Diplocat, amb l'objectiu, al meu entendre, d'invisibilitzar la imatge internacional del Govern i la gestió de la promoció de la cultura i les empreses catalanes a l'exterior. També es va aturar l'edició de diferent material divulgatiu.

Després d'aquest repàs de les afectacions en els diferents àmbits de l'acció de govern, l'informe es centra en un altre gran bloc de treball, el que recull les accions que s'han dut a terme o s'estan preparant per revertir els efectes de la intervenció.

Aquest és un objectiu que es va marcar el Govern des del primer moment i l'informe recull quin és l'estat de la qüestió fins a 27 d'octubre del 18, a un any exacte de l'inici de la intervenció.

Després de l'anàlisi realitzada podem concloure que hi ha actuacions que, per causes diverses, no tenen possibilitats de reparació, altres que ja s'han resolt, altres que han iniciat el procés de reversió i altres que properament començaran aquest procés de restitució.

Quan parlem de les afectacions que no podran ser revertides, ens referim a aquelles que, per exemple, se n'ha perdut el pressupost del 17 que tenien destinat i no ha estat possible incorporar-lo al pressupost del 2018; o el fet que algunes actuacions han estat impossibles de complir en els terminis establerts i que aquests ja no poden ser recuperats; o el fet que la no realització de l'actuació en el moment que estava prevista ha comportat replantejar una altra alternativa diferent i, per tant, l'actuació inicial ja no serà realitzada i, fins i tot, perquè l'oportunitat de la realització de l'actuació es considera superada per altres esdeveniments o perquè el marc conjuntural no ho aconsella.

Posem-ne alguns exemples. L'afectació en la programació del centre Arts Santa Mònica va comportar deixar de fer moltes actuacions que ja no van poder ser revertides: es van deixar de fer 124 activitats i 14 exposicions que estaven programades, amb el corresponent impacte en recursos humans i econòmics.

Accions de caràcter estratègic, com el fet que el Ministeri d'Educació, Cultura i Esports va aprofitar el 155 per publicar la resolució provisional sobre la renovació dels concerts d'educació de les etapes de segon cicle d'educació infantil i ESO sense tenir en compte els criteris pactats entre Junts per Catalunya, Esquerra Republicana i la CUP, segons els quals no es renovarien els concerts a les escoles i instituts que segreguessin per qüestió de sexe.

La impossibilitat per part de les universitats catalanes de presentar candidats al programa Unió Europea Careers Ambassadors. El Ministeri d'Exteriors, aprofitant el moment de la intervenció, va prioritzar altres universitats de l'Estat en detriment de les catalanes. Aquesta actuació no pot ser recuperada perquè ja en va passar el termini.

La impossibilitat de publicar algunes convocatòries de subvencions com estaven previstes, com seria el cas del programa sobre la memòria democràtica, per un im-

port de 420.000 euros; les subvencions del 2017 a ens locals de l'Institut Català de les Dones, per un import de 500.000, entre altres.

Quant a les afectacions ja revertides o en vies de reparació, a la data de tancament de l'informe destacaríem com a molt rellevant que una de les primeres mesures adoptades pel Govern va ser la recuperació de la capacitat de defensa dels interessos de la Generalitat, tot aprovant-se la personació en diferents recursos o la presentació d'allegacions.

El Govern també ha reprès l'aprovació d'iniciatives legislatives que havien quedat suspeses i s'han aprovat diversos acords en l'àmbit pressupostari per pal·liar els efectes del bloqueig.

Dues accions de reversió destacables en l'àmbit de l'activitat d'exteriors de la Generalitat: d'una banda, la reobertura de Diplocat i el procés de contractació del personal acomiadat; d'altra banda, l'obertura d'algunes de les delegacions del Govern que havien estat tancades i altres que s'obriran en els propers mesos.

També s'ha reprès el normal funcionament dels òrgans de Govern de diferents organismes i institucions que no havien pogut fer-ho durant la intervenció. S'ha reactivat el projecte d'estratègia marítima, que conté vuitanta-nou línies estratègiques a desenvolupar, o el contracte programa, per valor de 164 milions, amb l'Agència de Gestió d'Ajuts Universitaris i de Recerca, i el conveni per al desviament de vehicles pesants per l'N-340 i l'N-240.

Finalment, hi ha algunes afectacions que encara estan pendents de ser revertides. Diferents motius, com pot ser un replantejament de l'oportunitat d'una determinada actuació, el retard en el temps que obliga a revisar-ne el contingut i, fins i tot, els costos o la manca de crèdit disponibles poden haver motivat que no s'hagi iniciat el procés de reversió d'algunes afectacions. L'encaix en el nou pla de govern fa que algunes accions hagin demorat la seva planificació.

En altres casos, algunes actuacions, per tal de ser revertides, comporten la necessitat de consensuar amb nous actors l'oportunitat i la forma en què es fan efectives. Després dels mesos passats en el període de la intervenció, alguns d'aquests actors han canviat i, per tant, cal explorar noves aliances per completar aquestes actuacions. Això és especialment important en actuacions de caràcter estratègic...

El president

Per avisar-lo: li quedarien uns dos minuts o així per...

El viceconseller de la Presidència per al Desplegament de l'Autogovern

Dos minuts, molt bé. Bé, doncs em saltaré la part de conclusions, perquè, de fet, el que he dit ja és la informació. Sí que el que voldria fer és la meva valoració sobre el que ha estat l'aplicació.

Fins aquí he presentat els trets que entenc que són més destacables de l'informe. Vull, però, finalitzar la meua intervenció amb la valoració que faig de l'aplicació del 155, després de disposar de les dades dels efectes que va comportar i l'experiència personal viscuda, en tant que en aquells set mesos era secretari general del Departament d'Empresa i Coneixement, i conec i vaig patir com va ser o com es va aplicar l'article 155.

Amb l'excusa de restituir l'ordre constitucional, el 155 va ser l'instrument del Govern de l'Estat del moment per suspendre l'Autogovern de Catalunya i, d'aquesta manera, paralitzar i anul·lar qualsevol actuació que pogués tenir aparença d'estar orientada a desenvolupar el procés sobiranista.

Hi havia altres vies o fórmules per avançar en la resolució del conflicte: la negociació, que sempre ha de ser la primera opció i la prèvia, que el Govern de l'Estat mai va contemplar i que el president de la Generalitat va oferir per dues vegades en respondre al requeriment preceptiu que se li va fer; els recursos o la via judicial, una pràctica habitual que, en aquest cas, no va ser utilitzat, i, en tercer lloc, la imposició coactiva d'una part sobre l'altra, això és el que va ser el 155.

Si bé està acceptat que l'article 155 de la Constitució atorga poders extraordinaris a l'Estat, aquests no poden ser il·limitats com sembla que va interpretar i pretendre el Govern de l'Estat. I això va fer, al meu entendre, i al d'altres juristes que han analitzat la qüestió, que la intervenció no respectés ni s'adeqüés als principis de necessitat ni proporcionalitat. La destitució del president, dels membres del Govern i la dissolució del Parlament, el cessament de 234 persones i la substitució en la direcció de la institució amb càrrecs de l'Administració General de l'Estat són mesures excessives i, en cap cas, proporcionals ni tampoc respecten el principi de mínima ingerència.

D'altra banda, l'aplicació del 155 no hauria d'haver afectat els drets i llibertats reconeguts constitucionalment, i faig referència a l'article 23 de la mateixa Constitució, on es consagra el dret dels electes i membres del Govern a exercir les funcions per a les quals han estat elegits.

I acabo, senyor president. La intervenció de l'Estat sobre la Generalitat va tenir efectes negatius greus sobre el normal desenvolupament de l'autogovern. Però més enllà d'això, l'aplicació del 155 va ser un fracàs. És evident que, si el que es pretenia era resoldre un conflicte a través de la via de la imposició unilateral, l'objectiu no s'ha assolit i es constata que una solució política negociada, el diàleg entre les dues parts en situacions d'igualtat, pot apropar-nos a sortir d'aquesta situació, això sí, sense descartar altres opcions.

Moltes gràcies, senyor president, senyores i senyors diputats. I estic a la seva disposició per aclarir les qüestions que estimin oportunes.

El president

Moltes gràcies, senyor Villòria, per fer l'esforç d'ajustar-se al temps destinat a la seva intervenció. Ara passàrem a fer el torn dels grups parlamentaris. I, en primer lloc, té la paraula la senyora Elisenda Alamany, en nom de Catalunya en Comú Podem.

Elisenda Alamany Gutiérrez

Sí; gràcies, president. I gràcies al senyor Villòria per la seva explicació. Bé, per part nostra, és evident que el Govern del Partit Popular, amb el beneplàcit de Ciutadans i del PSOE, va utilitzar eines coercitives de forma fraudulenta per imposar-se allà on la gent no el vota. L'aplicació de l'article 155, de fet, permet enviar instruccions concretes de compliment als governs de les comunitats autònomes i assumir algunes funcions executives, però no permet dissoldre el Parlament o el Govern de la Generalitat, i aquesta, per tant, no va ser l'aplicació de l'article 155, sinó, *de facto*, la modificació de l'Estatut i del nostre autogovern, fins i tot podríem dir que va ser la ruptura de tots els pactes previs a la mateixa Constitució, la tutela perfecta d'aquell qui no ha cregut mai en la plurinacionalitat de l'Estat.

Nosaltres estem convençuts que aquesta comissió ens convé molt, perquè l'aplicació de l'article 155 no és una qüestió del passat, sinó del present. De fet, la voluntat del Partit Popular d'aplicar el 155 el PP d'abans, però també el d'ara, de Casado s'ha d'entendre com una manera de governar quan la diversitat de l'Estat fa nosa quan la diversitat de l'Estat fa nosa. Si no fos així, doncs, no s'entendria per què encara volen aplicar el 155, no?, quan no s'ha comès cap il·legalitat.

I com que no és una qüestió del passat i és una qüestió del present, nosaltres creiem que aquesta comissió ha de servir també per rectificar els errors que es van cometre, perquè no podem dir que, en una democràcia que es pressuposa forta, l'única alternativa a la no entesa entre dos governs és la suspensió de l'autogovern.

I en aquest sentit li volíem formular les següents preguntes.

En el seu informe, sobre els efectes que havia tingut la intervenció de l'autonomia catalana, assenyalava que l'aplicació de l'article 155 –de fet, ho ha repetit avui també havia estat un autèntic fracàs i hauria suposat un impacte negatiu a la Generalitat de 1.800 milions d'euros entre pèrdues, bloquejos i endarreriments. A nosaltres ens interessa, més enllà de l'esfera institucional, també els efectes que va tenir als col·lectius més vulnerables de Catalunya, no? Podria vostè aprofundir en aquesta

connexió? És a dir, com i per què els costos econòmics que va suposar el 155 per a la Generalitat van afectar més a la gent o als col·lectius més vulnerables? Perquè creiem que la dimensió social potser no s'ha explicat prou i creiem que els efectes que va suposar l'article 155 cap als col·lectius més vulnerables podria ser explicada de manera més estesa.

I la segona pregunta. Vostè ha assenyalat públicament que hi havia alternatives al 155. Si vostè pot desenvolupar en quines alternatives estava pensant o què és al que es referia...

I, per part nostra, almenys, ja està.

Gràcies.

El president

Té la paraula el senyor Riera, en nom de la Unitat Popular - Crida Constituent.

Carles Riera Albert

Gràcies, president. Bé, bon dia i moltes gràcies per la seva compareixença i pel seu informe. Bé, jo començaré els meus comentaris o les meves preguntes amb una observació que ens ha sorprès, i és que, si és que ho hem llegit bé –no sé si ha estat així–, en la introducció de l'informe que ens han lliurat, quan es fa el relat dels esdeveniments que porten des de l'1 d'octubre fins a l'aplicació del 155, no hem observat cap esment del 27 d'octubre, a la proclamació de la república i la declaració d'independència que es produeix en el Parlament de..., que es vota en el Parlament de Catalunya i que sembla que algun efecte va tenir, des del punt de vista de la decisió de l'Estat d'aplicar el 155; en canvi, s'ha obviat, entenem, en la introducció, si és que ho hem llegit bé, eh?

Bé, per altra banda, nosaltres el que considerem que ha tingut com a efectes principals l'aplicació del 155, i que la lectura i haver escoltat el seu informe així ens ho confirma si més no aquesta és la nostra hipòtesi..., és que efectivament l'aplicació del 155 té uns efectes polítics extraordinàriament importants, molt rellevants, però que, en canvi, des del nostre punt de vista, eh?, paradoxalment, els efectes des del punt de vista administratiu no són tan rellevants com es podia esperar inicialment des del nostre punt de vista, si més no. I intentaré explicar-me una mica al voltant d'aquesta qüestió.

És a dir, el que nosaltres constatem és que l'Estat se'n surt bastant fàcilment des del punt de vista de prendre el control de l'Administració catalana, i segurament això té algunes explicacions o algunes hipòtesis que ens poden permetre explicar-ho, no? En primer lloc, des del nostre punt de vista –s'hi pot estar o no d'acord, eh?–, un dels factors que expliquen això és que probablement la nostra autonomia ja és de baixa intensitat, és a dir, l'Estat, òbviament, no es troba amb una autonomia altament apoderada, diguéssim, ni amb una autonomia d'alta, d'altíssima capacitat d'autogovern, sinó que es troba amb una autonomia, diguéssim, de baixa intensitat ja en aquell moment, que li fa més fàcil la intervenció des del punt de vista del que són els propis protocols d'intervenció de l'Estat en aquests casos. Però òbviament, i com vostè molt bé ha citat, això també ve aguditzat o intensificat pel fet que ja estàvem en una autonomia intervinguda, o fortament intervinguda, eh? Per tant, l'aplicació del 155 rebla el clau, diguéssim, d'un procés d'intervenció molt rellevant que ja s'havia iniciat anteriorment.

Però la nostra sensació o la nostra hipòtesi és que l'Estat troba una col·laboració notable o una col·laboració rellevant en l'Administració pública catalana a l'hora d'aplicar el 155. És a dir, després del fet de l'1 d'octubre, en què massivament una gran part de la població catalana participa en el referèndum, després d'una decisió del Parlament de Catalunya de proclamació de la república, l'Estat no troba en l'Administració pública catalana un molt elevat nivell de resistència a la seva intervenció, a la seva presa de control de l'Administració, que com a mínim correspongui o sigui comparable o homologable a allò que va fer la població l'1 d'octubre i allò que va fer el Parlament el 27 d'octubre. I des del nostre punt de vista això probablement explica

que, doncs, efectivament, sobretot allò rellevant siguin els impactes polítics i que els impactes administratius, per més que hi són i que són evidents, i vostès els han citat perfectament, no siguin, des del nostre punt de vista, tan rellevants.

És a dir, l'Estat aconsegueix una certa normalitat en el control polític de l'Administració pública catalana i des del punt de vista del que són les conseqüències de la gestió de les polítiques públiques i dels procediments administratius de cara a la majoria de la població, diguéssim, a la majoria de la ciutadania. No hi ha un trencament de la normalitat en aquest sentit.

I, per posar-ne alguns exemples, probablement si comparem les afectacions que té l'aplicació del 155 des del punt de vista de la gestió de subvencions, de convenis en el tercer sector, etcètera, no?, segurament..., òbviament són rellevants i significatives i no s'haurien d'haver produït, evidentment, i ho hem de denunciar, ho hem de qüestionar, però no sé si són menors que les que es van produir, per exemple, en el temps de la crisi, quan parlem de dificultats en una convocatòria de subvencions, en la gestió de subvencions, en el pagament de subvencions, en el retard de proveïdors, etcètera. És a dir, si comparem els efectes que tenen la crisi i les retallades sobre les polítiques públiques de cara al tercer sector o la població vulnerable, tenim la sensació que allò que va produir el 155 és molt menor. Millor, no? Tant de bo, no? Però en qualsevol dels casos denotaria aquesta capacitat que té l'Estat de prendre fàcilment el control de l'Administració.

Tanmateix, efectivament, no volem deixar de destacar, perquè ens sembla que és allò més rellevant, els efectes polítics, els efectes polítics que nosaltres considerem –ho hem dit sempre i ho ratifiquem en aquesta comissió– que constitueixen un veritable cop d'estat, una suspensió de la democràcia en el nostre país, evidentment, no?, una suspensió de la democràcia en tota regla, duta a terme amb mecanismes polítics i institucionals absolutament il·legítims, amb el suport de la coerció, de la repressió. I en aquest sentit ens sembla que és molt important no obviar el context repressiu en què es produeix l'aplicació del 155. És a dir, l'Estat, ja abans però sobretot a partir del 20 de setembre, genera una política de repressió al país, i no només sobre les institucions sinó també sobre una part de la ciutadania, la seva representació, les seves entitats, etcètera, i l'aplicació del 155 forma part d'aquest context repressiu i d'aquesta dinàmica repressiva.

I en aquest sentit nosaltres considerem que és molt important que aquesta comissió també tingui ocasió, i espero que així serà, amb algunes de les següents compareixences que es produiran, o testimonis..., que puguem aplicar, doncs, amb detall, la investigació sobre aquest context repressiu.

I, efectivament, en aquest marc, es produeix la dissolució d'un govern...

El president

El temps; el temps, Carles.

Carles Riera Albert

...vaig acabant, president, gràcies, d'un parlament, es convoquen unes eleccions, es dissolen organismes públics, es cessen càrrecs públics, etcètera, i hi ha una afectació molt important sobre les funcions polítiques de representació, de comunicació, de projecció, i sobre la iniciativa legislativa del Govern, eh? Per tant, les afectacions polítiques ens semblen molt importants, sense que això vulgui dir obviar, doncs, les afectacions administratives sobre les polítiques públiques i sobre la societat que això comporta.

Tanmateix, i acabo, només algunes anotacions més. En tot cas, nosaltres potser no compartiríem plenament allò que vostè ha plantejat de que el 155 fracassa. Òbviament, sí que estem d'acord en el que vostè ha plantejat que fracassa com a instrument de resolució del conflicte; evidentment, no? Ara, tenim la sensació que no fracassa com a instrument d'apropiació per part de l'Estat de l'Administració pública catalana.

I el que ens preocupa el que ens preocupa sobretot, o principalment, és que si el procés d'independència, si el procés republicà, si l'exercici de l'autodeterminació en aquest país torna a tirar endavant, i es produeix i s'avança, òbviament es produirà amb absoluta seguretat una nova aplicació del 155. No pot ser d'una altra manera, l'Estat fa la seva feina. En tot cas, el problema és quan nosaltres no la fem. El que ens preocupa a nosaltres és si, en cas que l'Estat torni a aplicar el 155, tornarà a tenir-ho tan fàcil, és a dir, tornarà a trobar una resistència tan escassa o una col·laboració tan activa des de la nostra Administració pública en la seva aplicació.

Gràcies, president.

El president

Gràcies. Ara té la paraula, en nom del Grup Republicà, la Gemma Espigares.

Gemma Espigares Tribó

Gràcies, president. Començar agraint al senyor Villòria l'informe, tant l'informe que ha preparat amb el seu equip com l'exposició d'avui. De fet, crec que, per ser la primera compareixença que es fa, també és bo que donem les gràcies a totes les treballadores, tant funcionàries com alts càrrecs del Govern, que van aguantar el 155, no sé si perquè van donar-hi aquest punt de normalitat que ara es deia. De fet, també se'ls ha parlat de traïdors, se'ls ha parlat de col·laboracionistes; en tot cas, algun director, de fet alguna directora general, apuntava que van actuar com a escuts humans. Sigui com sigui, segur que ningú s'hi va quedar a gust, i alguns dels consellers van demanar que es garantís el mínim dany possible, especialment en aquestes poblacions vulnerables que algun dels grups apuntaven, i, per tant, agrair-los la tasca que van haver de fer molts a contracor durant aquell temps.

Per Esquerra, ho vam dir, aquesta comissió tenia cinc objectius: evidentment, analitzar les causes que van motivar l'aplicació del 155 i l'adequació jurídica, i aquestes entenc que les farem amb els nombrosos juristes que vindran a la comissió, i avui ens centrem en la part d'analitzar les mesures, i l'impacte i les conseqüències del 155, i també els danys tangibles, i aquells intangibles dels que avui deia són més difícils de quantificar, però segur que també n'hi ha hagut.

Una prèvia, també per la seva formació jurídica. Preguntar-li sobre dos aspectes. El primer, sobre els «tempos» en l'aplicació del 155. De fet, la primera vegada que sentim a parlar del 155 és el 2015, per tant, dos anys abans que s'apliqui per part de la Soraya Sáenz de Santamaría i del ministre Catalá. El juliol del 2017, el catedràtic Jorge de Esteban ja parlava de que per poder aplicar el Senat aquest article calien quatre mesos. No va ser així, va ser pràcticament de la nit al dia. Per tant, preguntar-li pels «tempos».

I, en segon lloc, preguntar-li també quins creu vostè que haurien d'haver estat els límits. De fet, al Senat ja es va tombar la voluntat del Partit Popular d'irrompre a TV3 i a Catalunya Ràdio, i també que el Parlament hagués de demanar permís per poder debatre sobre qualsevol cosa. De fet, després de l'aprovació al Senat es va dissoldre el Parlament, cosa que no constava en cap de les aplicacions que es deien al mateix Senat. El seu informe fa referència al senyor Albertí i que el 155 no atorgava poders il·limitats. De fet, també el director del Gabinet Jurídic de la Generalitat parlava de que el 155 no els habilitava per a tot. Per tant, demanar-li quins creu que són els límits del que s'havia d'haver aplicat.

Més coses. També es parlava de que s'havien d'adoptar les mesures necessàries per restablir l'interès general. De fet, el Rajoy ens va acompanyar durant aquells mesos diverses vegades en intervencions parlant de tornar a la legalitat, de recuperar la normalitat i la convivència, de continuar amb la recuperació econòmica que ells ja s'havien encarregat de destruir amb el decret perquè marxessin algunes de les seues socials de les empreses i de convocar eleccions. I m'agradaria veure quina és la relació entre tornar a la legalitat amb l'atac que es va fer contra els Bombers; amb deixar sense diners la lluita antiterrorista; amb bloquejar la renda garantida;

amb evitar que alguns patronats de centres de recerca d'aquest país es poguessin reunir per seguir obtenint fons europeus; amb bloquejar el pla d'urgències perquè hi hagués més diners per fer front a la campanya de grip; a evitar que es pogués fer una campanya com la de reduir accidents de trànsit; a bloquejar el pacte nacional per les universitats, l'habitatge social i tants altres, o, fins i tot –i vostè avui hi ha fet referència–, amb un acord ja fet en aquest Parlament pels grups d'Esquerra..., bé, de fet, en aquell moment de Junts pel Sí i de la CUP, per evitar que es tornessin a posar els concerts educatius en aquells centres que segreguen per sexe. Per tant, quina relació té aquesta recuperació de la normalitat i la convivència amb atacar la ciutadania d'aquesta manera.

Per nosaltres, més aviat sembla que el que es volia era intervenir l'autonomia catalana i es va fer menystenint, humiliant, desprestigiant i fent persecució política, no només als líders que estan empresonats i a l'exili, i als que podem..., a una part d'ells esperem poder-los sentir la setmana vinent, sinó també amb la part de col·lapse. I en són exemple, i el seu informe també en parla, les 25.000 declaracions de responsabilitat que se li demanen al Departament de Salut, coses com dir que un ibuprofèn és per fer el referèndum, i això va passar durant aquells mesos i ens va bloquejar una part, o almenys aquesta era la seva voluntat, del sistema sanitari. De fet ja n'havíem sentit alguna cosa, eh?, de les clavegueres de l'Estat i de «*cómo boicotear la sanidad pública*».

Sembla que també hi ha una voluntat manifesta d'imposar la seva ideologia, i això ho veiem en la Llei d'universalització de l'assistència sanitària i com intenten carregar-se-la; ho veiem en l'espoli que van patir els lleidatans al museu de Sixena, i que segur que també en podem parlar aquí amb el director del museu, o en la paralització d'alguns serveis, i n'és un exemple clar, i avui, malauradament, pel resum que ha hagut de fer, segurament no li ha cabut..., però en el moment que l'única ministra catalana que hi ha al Govern del Rajoy, la senyora Dolors Montserrat, bloqueja serveis com la interrupció voluntària de l'embaràs, aquí ja no hi ha ni 155 ni re, el que hi ha és una voluntat manifesta d'imposar la seva ideologia quan aquí a Catalunya són un partit pràcticament residual.

Per tant, plantejar-li quatre preguntes en aquest sentit, en aquesta voluntat que nosaltres sembla que hi veiem d'intervenir l'autonomia catalana. La primera: creu que el Govern del PP va improvisar aplicant el 155, o estava més que premeditat i treballat?

La segona: a què atribueix que cada ministeri elaborés les seves pròpies instruccions i funcionessin de forma diferent intervenint en alguns departaments d'una forma abrupta i descarada i en canvi d'una forma relativament minsa en altres departaments de la Generalitat?

La tercera: creu que hi va haver una voluntat deliberada de perjudicar no només el Govern, que és obvi que sí, sinó la ciutadania d'aquest país?

I la quarta, preguntar-li pel CTiTI, pel Centre de Telecomunicacions i Tecnologies de la Informació. És cert que a l'informe s'hi fan poques referències, però en canvi durant aquells mesos repetits dies vam veure les intervencions policials que hi va haver al CTiTI. De fet, cada cop que hi havia un cas de corrupció al PP hi havia una nova visita policial al CTiTI. Per tant, també preguntar-li pel CTiTI.

I, finalment, encara que no hi són, doncs, manifestar la irresponsabilitat, des del nostre punt de vista, d'alguns grups de no ser aquí. De fet, entre el pla de treball del Partit Socialista hi havia analitzar les mesures provisionals aplicades de conformitat amb l'autorització del Senat en l'aplicació del 155. Entenem que el 155, amb tot el que avui s'ha posat damunt la taula, no va afectar només a la gent que pot donar suport..., a aquests més de 2 milions de persones que donen suport a l'independentisme, sinó que va afectar al conjunt de la ciutadania. I, per tant, esperàvem que haguessin estat aquí per poder, també, saber i ser conscients de tot el que va passar.

Gràcies.

El president

Moltes gràcies. En nom del Grup de Junts per Catalunya, té la paraula la Gemma Geis.

Gemma Geis i Carreras

Bon dia a tots, també als representants del Govern. Nosaltres, abans de començar, doncs, també podríem tenir un record emocionat per als presos i preses, que en els propers dies s'hauran de traslladar a Madrid per començar aquest judici i a defensar-nos de la causa de la democràcia i de la nostra causa de l'independentisme, i també a tots els exiliats i exiliades. I, per tant, volíem començar també tenint un record per a ells, esperant també que la propera setmana puguin complir amb la seva obligació legal de comparèixer, ja sigui telemàticament o presencialment.

Nosaltres sí que volem començar agraint a tots els servidors públics la tasca que van fer. L'article 155 es va aplicar de manera flexible i de manera extensiva, com no s'interpreta a la Constitució, per exemple, per haver garantit un referèndum acordat. Coneixem i sabem molts servidors públics..., perquè teníem el Govern a la presó o a l'exili, per tant, els màxims càrrecs polítics no podien defensar-se, perquè estaven a la presó o a l'exili. I de les persones, no?, aquells servidors públics que estaven a l'Administració, doncs, sabem la seva capacitat de resistència, perquè, si no, sense cap mena de dubte, els danys del 155 haguessin estat molt i molt superiors del que malauradament el viceconseller Villòria ha esmentat en el seu article.

Avui, quan llegíem aquests informes –i llavors anirem baixant a aspectes més concrets–, recordava, el mes d'abril, Enric Millo en una entrevista a *El País*, que deia que amb el 155 Catalunya funcionava millor. Doncs caram, com funcionava, després d'haver llegit aquest informe. L'article 155 va ser una excusa de l'Estat espanyol, a través del seu poder judicial, amb els membres del Govern i el Parlament dissolt, per poder intervenir Catalunya, per poder carregar-se no només l'autonomia sinó les institucions catalanes. Per què? Doncs perquè aquest Govern tenia una legitimitat democràtica, i aquesta força, el 155, no els l'ha donat a les urnes.

El 155, com ens ha explicat el viceconseller Villòria –i després li faré una sèrie de preguntes–, va tenir efectes de paraitzar, suspensions a empreses, a entitats socials. Per exemple, en el cas de Girona, només has de parlar amb la Fundació els Joncs, la Fundació Ramon Noguera o la Fundació Tutelar, i t'expliquen quin impacte va tenir el 155 en aquelles polítiques més sectorials, no?, de les entitats en aquest àmbit. Per exemple, a les universitats, els virectors havien de fer –i vostè ho sap bé, perquè era el secretari d'Empresa– certificats de cada una de les compres dels grups de recerca, i ens trobàvem rectors certificant que grups de recerca no servien per fer el referèndum ni per a activitats relacionades amb la independència. Per tant, una absoluta arbitrarietat.

El 155, i vostè ho ha apuntat, va deixar en una situació d'inseguretat jurídica la Generalitat. No es va poder defensar els ciutadans de Catalunya davant d'abusos com la Sixena. Es va impossibilitar la Generalitat de Catalunya..., quan ara ens posem les mans al cap amb Vox, es va impossibilitar que la Generalitat de Catalunya es personés com a acusació popular davant dels feixistes a les agressions a Blanquer. I ara tothom es posa les mans al cap... Això va passar durant el 155. I aquests sí que tenen sentència, i aquests sí que poden estar a casa amb els seus familiars, a diferència d'altres, que porten un any en presó preventiva. És una autèntica vergonya.

Per tant, aquest era el pacte del tripartit del 155, dels que molts ara no volen venir aquí a la comissió d'investigació per conèixer què, quin va ser l'impacte del 155, no només en aquells ciutadans que votaven independència, sinó en aquells ciutadans que no voten independència, i no hi ha cap problema..., sinó que van absolutament coartat tota l'activitat administrativa de la Generalitat.

Per tant, nosaltres estem molt d'acord en la reflexió política que ha fet vostè. El 155 no era un instrument només per carregar-se l'autogovern de Catalunya, era un ins-

trument de coerció, a més a més del poder judicial, per posar fi a l'independentisme. Es pensaven que era l'eina útil per posar fi a l'independentisme, i el resultat del 21 de desembre els va fer veure que aquest instrument no ha estat el definitiu ni ho serà per posar fi a la voluntat legítima de molts catalans d'esdevenir una república catalana.

Entenem que això va ser el 155: una interpretació absolutament flexible, absolutament inconstitucional. I el que digui el Tribunal Constitucional sobre la constitucionalitat del 155 també ho haurem de jutjar per aquest Tribunal Constitucional absolutament, també, arbitrari. Va ser un 155 que es va..., per terra, per mar i aire, per Senat, per Casa Reial i per BOE. Es va parar la potestat legislativa, com vostè ha explicat, de molts decrets, de molts procediments legislatius que estaven iniciats, indefensió de la Generalitat...

Els Mossos. Avui, que hem vist l'activitat dels Mossos en la lluita gihadista... Vostè ho ha dit, senyor Riera: la intervenció de la Generalitat es va començar a pactar molt abans. Després dels atemptats terroristes ja es perseguia, amb l'alerta màxima a Catalunya, aquesta intervenció dels Mossos.

I aspectes concrets. Una irresponsabilitat: quan vostè en l'informe parla..., que li demanaré que ens ho amplii. Per exemple, els col·lectius socials, amb 11 milions d'euros d'afectació; els Mossos no van poder accedir als fons reservats per lluitar contra el terrorisme i el crim organitzat després dels atemptats a Barcelona i a Ripoll; la paralització de convenis en temes de promoció i d'habitatge social; en temes de salut, el Pla integral d'urgències, i tants i tants altres àmbits..., les opcions de tempteig i retracte dels ajuntaments en matèria d'habitatge. Per tant, van ser moltíssimes les polítiques socials que es van paralitzar amb aquest 155. I que estic segura i convençuda que si no haguessin fet, com deia la companya Espigares, d'escuts humans davant d'aquesta arbitrarietat molts funcionaris públics, el dany hagués estat molt més gran.

Per tant, va ser una autèntica irresponsabilitat, perquè aquest dany que ha explicat vostè de cada un dels departaments, afecta a tots els ciutadans, independentment del que votin, independentment del que pensin. I això no és tolerable. I com deia no sé si la companya Elisenda Alamany, aquest 155 ha estat un 155 de passat, perquè va començar a forjar-se, no?, per molta part de la dreta, que ara ens en posem les mans al cap; de present, però sobretot no ha de ser un 155 de futur i no podem tenir l'amenaça d'un 155 per exercir les nostres competències de manera contínua.

Per tant, aquest 155 va fer mal a tots els catalans, votin el que votin; va fer mal a la gestió diària, i va fer mal a la gestió política, perquè hi havia uns governants elegits democràticament que van estar a la presó i a l'exili.

I el que li vull preguntar més concretament, i tot i que vostè ho ha fet, és si ens pot encara desgranar molt més aquest impacte d'aquests 1.800 milions d'impacte indirecte, i aquests 130 milions d'impacte directe en, per exemple, el congrés del Mobile, en Acció, en temes d'habitatge, en temes de protecció integral de la salut, que també hi va tenir un impacte molt gran, perquè el 155 va deixar uns efectes en qualsevol de les polítiques del Govern de la Generalitat que estava duent a terme.

I si bé, com ha dit vostè, s'està reparant aquest dany, això no està tancat. Perquè el funcionament de l'Administració, amb els «tempos» que funciona l'Administració, a sis mesos, quan es paralitza una política, per tornar a arrencar necessites un període més llarg. Per tant, el que nosaltres li demanàriem és un detall molt més concret en aquest àmbit de les afectacions també socials.

El president

Gràcies. Senyor Villòria, quan vulgui pot contestar les preguntes.

El viceconseller de la Presidència per al Desplegament de l'Autogovern

Moltes gràcies. Moltes gràcies a tots pels seus comentaris i les seves reflexions. Senyora Alamany, amb la introducció que vostè fa a la seva intervenció estic plenament d'acord, vull dir que comparteixo tots els aspectes que ha dit.

Entenc que feia dos preguntes; una, quina era l'afectació als col·lectius més vulnerables. Si em permet, em remetré també al mateix informe, a partir de la pàgina 51 està ben detallat. Però sí que és veritat que afectava a actuacions des d'activitats de suport a malalts mentals que van haver de reprogramar-se, que van haver..., doncs, tot això va provocar una tensió en les mateixes entitats que prestaven aquests serveis que d'alguna manera, i jo crec que algun altre expert que vingui ho podrà detallar més, afectava el servei finalista, no?

També em preguntava quines eren les alternatives al 155. Jo ja ho he comentat al final de la meua intervenció. A veure, el diàleg era una alternativa al 155 que mai va estar sobre la taula, però és que fins i tot aquesta..., més enllà de que no ens agrada parlar de la judicialització de la política, però és igual, els mateixos recursos que s'han plantejat en moltes ocasions s'haguessin pogut posar sobre la taula. No va ser així. El 155 va ser una imposició coactiva del Govern per tal d'anul·lar l'autogovern. Jo em referia com a alternatives..., com a alternatives, que això en tècnica política està establert, no? Segurament l'última de les alternatives ha de ser aquesta imposició.

Senyor Riera, doncs, potser sí que fa falta la referència a la data del 27 d'octubre, però en canvi jo entenc que en el que és l'explicació del context es fa referència, diguem-ne, al moment, no? Dit això, el mateix 27 d'octubre és quan s'aplica el 155. És a dir, que, a veure, d'acord pel simbolisme de la data, però segurament ja estava el procés d'aplicació del 155 dat i beneït el dia el mateix dia 27.

Jo discrepo d'algunes de les seves afirmacions, com es pot imaginar, no? Diu que els efectes no són tan rellevants des d'un punt de vista administratiu. I sorprenentment, a diferència d'altres dels seus companys, vostè no fa referència al paper dels empleats públics en la seva intervenció durant aquest període. Home, jo crec que en l'informe, com deia, situàvem quina ha estat l'afectació en l'actuació, diguem-ne, del Govern, en l'activitat mateixa del Govern. Home, jo crec que la conclusió final és que és de gran abast. L'aplicació és negativa pel que fa al funcionament ordinari de l'activitat del Govern.

Però jo crec que el paper dels empleats públics en aquell moment..., i, disculpi, ho dic perquè jo en soc persona que afectada, i quan vostè parla de «col·laboració notable» que rep l'Estat per part de no sé qui... De qui? De nosaltres, dels que ens vam quedar, va rebre una col·laboració, diguem-ne, molt notable? Que la resistència va ser escassa? Home, senyor Riera, nosaltres no vam tenir, jo diria, un paper fàcil en aquells moments perquè no teníem direcció política, aleshores el que vam intentar és que afectés el mínim als ciutadans la manca de l'activitat normal del que era l'Administració.

És a dir, vam intentar que l'afectació de cara al ciutadà fos la mínima, i vam tramitar el mínim possible perquè no volíem que Madrid s'atribuís cap d'aquestes actuacions. Amb la qual cosa, no ho sé, eh?, m'agradarà sentir, diguem-ne, la seva... A veure, com l'hi diria? Ja sé que no estem en un espai per..., però em sap greu que digui això, senyor Riera. Un dia, si vol, anem a fer un cafè i li explico la meua experiència quan em trucaven aquests senyors subsecretaris, el to amb què trucaven com en tot, hi havia persones de tot, amb unes exigències que eren les que eren. També li explicaré el que fèiem nosaltres, no? Vull dir que això que digui que va haver-hi col·laboració per part de..., jo diria que no; bé, asseguro, afirmo que no va ser així. I, hi insisteixo, em sap greu que ho plantegi d'aquesta manera.

Senyora Espigares, el PP no va improvisar re, el PP... A veure, més enllà que a vegades puguem pensar segons què, jo crec que va ser una operació perfectament calculada per anul·lar l'autogovern de Catalunya i, després, per buscar i intentar també anul·lar qualsevol cosa que sonés a procés sobiranista. Jo crec que van entrar aquí per això, per buscar i per eliminar qualsevol possible activitat realitzada pel Govern en aquesta direcció. I jo crec que va ser així. És a dir que, d'improvisació, gens. I a més, calculat.

És a dir, quan van haver-hi..., quan no s'intervé TV3 o tal, jo crec que és calculat. Jo crec que fan una intervenció que els serveix, entre altres coses i això sí que

és cert, per conèixer com funciona... És a dir, durant aquests set mesos d'intervenció, una de les coses que jo considero que és greu, o molt greu, és que el Govern de l'Estat, del PP i no PP, perquè també això..., vull dir, tots els ministeris van adquirir el coneixement de com funciona l'Administració catalana. Vull dir amb això que, si mai hi ha un nou 155, ho tenen més fàcil –ho tenen més fàcil, més fàcil en el sentit de que saben com funciona ara l'Administració catalana. Després parlarem de, amb un eventual supòsit de nou 155, quina seria la resistència, eh? Això dependria en tot cas del Govern i de les institucions catalanes.

Però, en tot cas, saben com funcionem i tenen molta, molta, molta informació –molta informació. La informació, senyora Espigares, que va relacionada amb el que vostè em preguntava, la quarta pregunta, sobre el CTiTI. Jo crec que estan citats responsables del CTiTI que els ho explicaran amb detall, però cada vegada que entraven en el CTiTI s'emportaven molta informació, i informació molt rellevant.

I, efectivament, cada ministeri tenia una idiosincràsia. Jo els explicava l'anècdota aquesta, hi insisteixo, no és el moment aquí de fer-ho, però hi havia ministeris amb els quals..., i això segurament a vegades era tema personal o tema del titular del ministeri, no?, que tenien una relació més formalment correcta, que es limitaven una mica a estar a sobre del dia a dia del que es feia, i altres que tenien una actitud hostil, francament hostil.

I dic això perquè tenien diverses obsessions. És a dir, tot el que era l'actuació exterior del Govern de Catalunya, la projecció exterior, era fiscalitzada d'una forma espectacular, eh? En el nostre cas, per exemple, dèiem allò de les missions..., perdó, en el meu cas, amb el Departament d'Empresa, aquestes missions empresarials a l'exterior, que van ser, diguem-ne, suspeses, que volien saber quina era l'agenda dels nostres delegats d'Acció per Europa... Bé, això sí que era molt punyent, perquè tenien molt interès en això.

Altres temes? Per dir-li alguna cosa: temes relacionats amb universitats? No tenien gaire interès ni s'hi ficaven gaire, no?

Voluntat de perjudicar els ciutadans? Miri, igual que dic una cosa, dic una altra: jo crec que no. Jo crec que la voluntat era de perjudicar, diguem-ne, el Govern. Si això es derivava..., si de perjudicar el Govern es derivava perjudicar els ciutadans, doncs... També he de dir que quan hi havia alguna actuació que ells consideraven que podia ser polèmica o podia tenir una afectació en algun col·lectiu em refereixo, per exemple, a temes de política universitària, alguns pagaments que s'havien de fer en aquests temes, o també en alguns temes més de l'àmbit de la salut, ells aquests pagaments els tramitaven, i fins i tot si nosaltres en alguna ocasió no volíem, per voluntat política, en el moment tramitar algun tipus d'ajut o algun tipus de subvenció, a vegades ens ho recordaven: «Per què a data tal no heu tramitat això que havíeu fet l'any passat?» Escolti, nosaltres pensàvem: «Perquè pot esperar i perquè no ho han de fer ells», però a vegades ho feien.

Aquí també, i a mesura que vagin fent..., vaja, no soc ningú per suggerir re a la Presidència de la comissió ni a tots vostès, però confio que algunes de les compareixences que vinguin els facin veure que van anar directament a Madrid a negociar i a buscar algunes coses que en aquell moment nosaltres no els podíem oferir. Vull dir que, no ho sé, simplement apunto això; m'imagino que entenen el que els estic explicant.

Mil vuit-cents milions i 130 milions. Senyora Geis, els 1.800 milions: aquesta xifra incorpora no només els costos o pèrdues del pressupost de la Generalitat per efectes directes de l'aplicació, sinó també partides afectades en endarreriments en la tramitació..., en alguns casos van suposar la pèrdua en el pressupost 2017.

Deixi'm que n'hi posi algun exemple, destaquem-ne alguns exemples, no? Actuacions que sumades pugen ja a 1.500 milions d'euros: 693 milions d'endarreriments i pèrdues en els contractes, convenis i subvencions del Departament de Treball, Afers Socials i Famílies; 385 milions en l'endarreriment del contracte programa de TMB, Ferrocarrils de la Generalitat i Àrea Metropolitana de Barcelona; 250 milions en l'en-

darreriment sobre l'acord marc entre l'Agència de l'Habitatge de Catalunya i l'ICF; 164 del contracte programa per al finançament de l'AGAUR, que va ser aturat; 24 milions provocats per endarreriment en el calendari d'execució de les actuacions previstes pel Pacte nacional per a la societat digital; 10,9 milions del capítol VIII afectats en el pressupost 2017 per al Departament d'Agricultura per tal que l'ICF pogués nodrir el fons de garantia d'operacions de préstecs als sectors agrícola, ramader, pesquer, agroalimentari i forestal; 1,85 milions del pressupost 2017 del Consell Català de l'Esport destinat a cobrir diferents tipologies de subvencions a entitats o associacions esportives; 1,7 milions afectats per la paralització de la tramitació de determinats convenis en l'àmbit del Departament de Salut destinats a atendre accions de caràcter finalista. Tot això suma 1.500 milions. I, ho torno a dir, alguns d'aquests s'estan recuperant, altres..., però l'impacte va ser aproximadament d'aquesta quantitat, no?

D'on surten els 130 milions?, 130 milions que, ho recordo, hi va haver un acord de govern en el qual estem preparant un expedient per reclamar-los a l'Estat, aquests 130 milions. Els 130 milions són aquells recursos que la Generalitat ha perdut com a conseqüència directa de l'aplicació, ja sigui a causa de despeses que ha hagut d'assumir el Govern en forma d'indemnitzacions de treballadors acomiadats, de cancel·lacions de contractes de lloguers, de baixes de línies TIC, d'hores extraordinàries, d'adaptació dels sistemes d'informació de la Generalitat als que imposava l'Estat, despeses que no s'haurien produït sense la intervenció.

En aquest cas, l'estimació feta permet concloure que l'impacte directe de l'aplicació del 155 en el pressupost de la Generalitat ha estat de 130,4 milions d'euros. Tinc una taula que li puc facilitar: burocràcia, control, impacte intern, 430 milions; control econòmic i financer, 26 milions; convenis i acords, 3 milions, etcètera, fins a aquests 130 milions.

Fins aquí estic. Si tenen alguna altra consideració...

El president

Molt bé. Si us sembla, si alguna resposta s'ha de precisar, faríem un torn molt breu, doncs, per a cada grup. Elisenda.

Elisenda Alamany Gutiérrez

Sí; només volia precisar una de les preguntes que li feia. És una llàstima que no ens puguem estendre més i que quedem remesos a l'informe, perquè segurament hi ha més gent que segurament que veu la comissió que li interessaria saber o estendre's una mica més en l'impacte que va tenir en els col·lectius més vulnerables.

I un d'aquests impactes que voldria precisar és pel que fa a la renda garantida de ciutadania, perquè ha estat un tema bastant polèmic, en el sentit de si el seu alentiment era més una qüestió de mala gestió o de l'aplicació de l'article 155. I ja que el tinc aquí, doncs, m'agradaria precisar una mica més què hi ha de cada cosa en l'alentiment, per exemple, d'una de les mesures estrella de la legislatura passada, que precisament volia redreçar el fet que ara mateix a Catalunya tinguem un dels problemes més greus en la desigualtat, que és l'autèntica fractura social.

Gràcies.

El president

Senyor Riera.

Carles Riera Albert

Gràcies, president. Bé, a propòsit de la controvèrsia o la polèmica que hem sostingut, evidentment que la nostra intervenció, que la meua intervenció en absolut, al contrari, qüestiona les treballadores públiques de la nostra Administració, de la Generalitat, que efectivament n'estem absolutament convençuts perquè a més és així, no? en la seva majoria van fer tot el possible i més per tal que el 155 afectés el mínim possible, o el menys negativament possible, el conjunt de la ciutadania, i segurament començant pels col·lectius de població més vulnerables. Per tant, efectivament, els

servidors públics, les servidores públiques del nostre país van fer una tasca d'interposició entre la intervenció del 155 i la gestió de les polítiques públiques en benefici dels ciutadans i ciutadanes, i, evidentment, la funció pública és una estructura jeràrquica que obeeix a normativa, etcètera.

Per tant, jo del que estic parlant és sobretot d'un problema polític, que no interpel·la, no emplaça els funcionaris o funcionàries públiques que obeeixen una estructura jeràrquica normativa. És un qüestionament o una reflexió que interpel·la o emplaça qui té responsabilitats polítiques i qui pren decisions polítiques al nivell que sigui o a l'esfera que sigui. En aquest sentit hem de constatar que hi ha una intervenció de la població l'1 d'octubre, que hi ha una intervenció del Parlament el 27 d'octubre, i que després, des del nostre punt de vista òbviament, podem estar-hi o no d'acord, l'Estat té certa facilitat per aconseguir el control de l'Administració pública catalana. I això és un problema polític, hi insisteixo, que no qüestiona les treballadores públiques, sinó que té, en aquest àmbit, decisions polítiques.

I això, hi insisteixo, com he dit abans, ens preocupa sobretot des del punt de vista de que hem d'esperar una nova aplicació del 155 si el procés d'independència i d'autodeterminació efectivament avança. I, per tant, cal fer tot allò que calgui perquè, quan això succeeixi, l'Estat no pugui aconseguir el poder de l'Administració aquí. Això és un problema de naturalesa política, però crec que és aquí el lloc i el moment per plantejar-ho.

I només, per acabar, una qüestió que pot semblar anecdòtica, però que em sembla rellevant. Òbviament és un problema que hem de denunciar i que hem de qüestionar que l'Estat aprofiti el 155 per fer trampa i posar en marxa la renovació dels convenis amb les escoles de l'Opus Dei. Però no és un problema menor que després, en absència del 155, aquests convenis es ratifiquin. Per tant, pot semblar un tema menor, però obeeix a la mateixa lògica, no?

I com es deia abans també, i acabo, jo crec que seria important comparar l'afectació sobre el tercer sector, sobre els sectors més vulnerables, sobre la relació de les polítiques públiques amb el sistema de subvencions i amb les entitats del país, etcètera, en un context de crisi i retallades i en un context de l'aplicació del 155. Jo crec que seria una comparació important per detectar un problema fonamental, i és l'escassa autonomia que aquest país tenia i té, i que el 155 s'aplica en un context ja d'alta intervenció de la Generalitat, per no oblidar el context repressiu, que òbviament genera una situació molt negativa. I en aquest sentit val la pena, efectivament, lloar i agrair l'actitud de la majoria de treballadors i treballadores públiques d'aquest país, que en un context de repressió i de por, i evidentment molt desagradable i molt intimidatori, van tenir la capacitat d'interposar-se entre el 155 i la ciutadania.

Gràcies.

El president

Senyora Espigares.

Gemma Espigares Tribó

Gràcies, president. Dos puntualitzacions molt ràpides. La primera, per recordar, ja que s'ha parlat avui dels col·lectius vulnerables, que el conseller El Homrani, el primer que fa un cop és nomenat és passar-se un matí al despatx i potser és anecdòtic firmant contractes que estaven aturats amb el 155 per valor de 890 milions d'euros. Per tant, segur que hi va haver coses que va aturar el 155 i, especialment en aquell cas, eren diners que anaven destinats a entitats socials, a col·lectius vulnerables, també a la renda garantida, que avui se n'ha parlat.

I la segona, perquè entenem que avui, i ho deia al principi, hem parlat d'aquestes mesures, d'aquests danys, i tindrem ocasió de parlar-ne, amb el col·lectiu de les ADIC, segur que amb els servidors públics, amb els sindicats, amb el tercer sector, amb algunes de les associacions o centres de recerca que van patir directament part d'aquesta afectació del 155. Però avui també, a l'acabar la seva intervenció, parlava

de que alguns van anar a Madrid per la porta del darrere segurament a buscar allò que aquí no tenien. De fet, estàvem parlant d'universitats i és conegut que algun rector hi va anar. No és el nostre objectiu assenyalar amb el dit a ningú, entenc que el seu tampoc; en tot cas, la comunitat universitària jutjarà cadascú per les tasques que va fer. Però sí que és un dels nostres objectius analitzar les possibles responsabilitats en l'aplicació del 155.

Abans la diputada Geis parlava de que la setmana que ve esperem la compareixença dels presos polítics, però també esperem, perquè és un dret i és un deure, que vinguin el president Rajoy, o l'expresident Rajoy, tota la cúpula del Partit Popular que va aplicar aquest 155, però també aquells qui hi van donar un suport, eh?, picant de mans amb les orelles, com és l'Albert Rivera, com és el Pedro Sánchez, que esperem que vinguin a aquesta comissió i també puguem esclarir aquestes responsabilitats que hi va haver.

Gràcies.

El president

Gràcies. Diputada Geis.

Gemma Geis i Carreras

Bé, no, jo agrair totes les intervencions, perquè crec que el que volem aquí és conèixer i saber, i el que ens preocupa, no?, és aquesta entrada a la Generalitat, tota aquesta recaptació d'informació i amb les amenaces que tenim d'un nou 155 sobre la taula, i no blanquejar tots aquells que hi van donar suport i que ara, doncs, estan també al Govern espanyol.

En aquest sentit, jo crec que... Vostè no ho deu poder dir, però nosaltres coneixem molts funcionaris públics que dilataven la signatura de convenis, que s'oposaven, que batallaven, diguem-ne, amb aquest 155, i per tant creiem, no?, que hi va haver aquesta bona actuació de molts servidors públics que, veient que el que volien era desballestar les polítiques de la Generalitat, el que van fer va ser intentar actuar de la millor manera, sempre sense afectar els interessos dels ciutadans, com vostè ha assenyalat. Però sí que aquesta entrada a la Generalitat, doncs, va tenir resistència de molta i molta gent que hi treballa. Per tant, aquí el nostre agraïment.

Crec que no hem de blanquejar. Crec que tindrem ocasions per continuar coneixent els efectes d'aquest 155, i recordar que, per exemple, quan les entitats socials, doncs, han demanat pòlisses de crèdit perquè no han rebut la subvenció de la Generalitat, com en algun cas de Girona que coneixem, escolti, això no eren polítiques socials, les polítiques socials d'aquestes subvencions arribaven. Per tant, quan hi ha repressió i quan hi ha coacció, no?, per limitar allò que democràticament s'havia elegit, jo crec que s'ha de posar en un pla molt diferent, que és l'exercici de les polítiques en termes de normalitat.

Per tant, l'hi agraeixo. Sí que li demano que si durant la comissió tenim dubtes o demanem més informació, doncs, poder estar tots a la disposició per poder continuar estirant i no blanquejar. I sobretot preparar-nos, perquè espero que no passi mai més l'aplicació d'un 155.

El president

Senyor Villòria, si vol precisar alguna de les...

El viceconseller de la Presidència per al Desplegament de l'Autogovern

Molt breument. Senyora Alamany, efectivament es va parilitzar la tramitació del decret de desplegament de la renda garantida. Això entenc que va afectar, diguem-ne, el que seria la gestió d'això. Disculpi'm, no li puc ampliar..., nosaltres ens hem basat en les fitxes que ens han passat els departaments, però el que sí que li afirmo és que sí que es va parilitzar aquest decret de desplegament de la renda garantida.

No entrarem en polèmiques, senyor Riera. És a dir, sí que seria potser interessant fer un exercici teòric de si l'afectació en una situació de crisi o en l'aplicació del 155

podria tenir, diguem-ne, alguna similitud. Bé, jo crec que vostè apunta on apunta, però en qualsevol cas una cosa és que ideològicament un govern en una situació concreta apliqui unes mesures, que poden vostès estar-hi d'acord o no, i una altra cosa és la imposició coactiva i repressiva d'unes mesures, o no mesures o inactivitat, el que sigui, per part del Govern de l'Estat a través del 155. Que vostè em pot dir –jo ho negaria apriorísticament, eh?–: «És el mateix, el resultat final»? En tot cas, una és legítimament l'aplicació d'unes actuacions polítiques que en un moment donat s'entenen que són les que s'han d'aplicar per part del Govern del moment, i l'altra és una cosa ben diferent, senyor Riera. Al meu entendre, eh?, jo diria que és això.

Per la resta, l'hi repeteixo: vostè sí que ara ha entrat dient que les treballadores públiques..., reconeix, diguem-ne, la resistència en aquest sentit. Al mínim nivell polític en què vam quedar... Jo ara no és que em reivindicui, senyor Riera, però sí que vull dir que també vam fer, vam intentar donar suport a aquests treballadors que estaven... Un departament de la Generalitat, en aquell moment, no tenia direcció política més enllà dels secretaris que no ens van fer fora. Llavors vostè podria dir: «Escolti, doncs una manera de resistir era plegar.» Sí, podia ser-ho. Però si haguéssim marxat nosaltres, hi hagués hagut una altra capa de l'Administració, la que fos –els directors generals, m'imagino–, i els haguessin pogut cessar, sí, però hi havia una altra capa. És a dir, finalment –finalment– haguessin tingut una interlocució.

En aquell moment vam pensar –vam pensar– que el millor servei que podíem fer nosaltres a la ciutadania i a la institució era mantenir-nos allà per fer de tap, de resistència, entre el que era el Govern de l'Estat, i de corretja de transmissió amb les treballadores i treballadors que hi havien a l'Administració. En fi, jo, la veritat, com l'hi diria, malgrat la situació fosca i complicada d'aquell moment, em sento orgullós personalment de l'actuació que vam tenir les persones que ens vam quedar en aquell moment, com diríem, aguantant el vaixell.

Gràcies.

El president

Molt bé. Moltes gràcies, senyor Villòria i senyora Cervera, per la seva compareixença, molt agraït.

I, si us sembla, aixequem la sessió cinc minuts en espera de la següent compareixença.

La sessió se suspèn a dos quarts d'onze del matí i sis minuts i es reprèn a tres quarts d'onze i sis minuts.

El president

Reprenem la sessió.

Compareixença de Joan Vintró i Castells, catedràtic de dret constitucional de la Universitat de Barcelona

357-00190/12

Ho fem amb la compareixença del senyor Joan Vintró, catedràtic de dret constitucional de la Universitat de Barcelona. Moltes gràcies per acompanyar-nos.

El senyor Vintró tindrà, hem convingut, quinze minuts per fer una primera exposició, doncs, de quina és la dimensió jurídica, diguem-ne, de l'aplicació de l'article 155. I després, també, tal com hem fet amb l'altra compareixença, cinc minuts per a cada grup parlamentari, amb el mateix ordre.

S'ha incorporat la senyora Susanna Segovia, en substitució de la diputada Jéssica, i, per tant, s'incorpora a la Mesa la diputada Elisenda Alamany.

Per tant, quan vulgui, senyor Vintró, té la paraula.

Joan Vintró i Castells (catedràtic de dret constitucional de la Universitat de Barcelona)

Moltes gràcies. Bon dia. Bé, en primer lloc, vull agrair la Comissió d'Investigació sobre l'Article 155, doncs, la invitació per participar en els treballs d'aquest òrgan parlamentari mitjançant aquesta compareixença. En el temps del que dispo faré una exposició que haurà de ser necessàriament una mica telegràfica i, per tant, potser algunes afirmacions poden sonar una mica taxatives, però en tot cas després estic a la seva disposició per aclarir-les, matisar-les, completar-les, si aquesta és la seva voluntat.

A la vista de l'acord de creació d'aquesta comissió, i atesa, doncs, diguem-ne, la meva ocupació professional, o, si es vol, la meva especialització, la meva intervenció la centraré, com a mínim en la intervenció inicial, en els aspectes més d'anàlisi jurídica de l'aplicació de l'article 155, del seu procediment d'aplicació i del seu abast general. I, per tant, la meva reflexió serà una reflexió juridicoconstitucional sobre aquests dos aspectes, perquè són aquells sobre els quals jo puc dir alguna cosa que pugui tenir ni que sigui un cert interès. Crec que avui mateix, doncs, vostès ja han assistit a una sessió amb el senyor Villòria, on s'han explicat més els efectes, els costos, els danys. Sobre algunes d'aquestes qüestions, tangencialment i de manera molt general m'hi referiré, però crec que aquest aspecte és més propi d'altres compareixents i no del meu cas. Per tant, jo em centraré essencialment en aquesta vessant juridicoconstitucional.

Sobre aquesta qüestió, permetin-me un simple recordatori del marc jurídic constitucional i reglamentari de l'aplicació de l'article 155. L'article 155 diu que es pot aplicar en dos supòsits: quan una comunitat autònoma no compleix les seves obligacions constitucionals, o bé quan atempta a l'interès general d'Espanya. Per tant, aquests són els supòsits de fet.

Després, hi ha un aspecte molt important de procediment al qual em referiré amb certa profunditat perquè crec que és un element clau per fer una valoració jurídica acurada de l'aplicació, en aquest cas a Catalunya, quan es va produir, que és la qüestió del requeriment previ. És a dir, donats els supòsits de fet, cal un requeriment previ del Govern adreçat a la comunitat autònoma posant-li en relleu aquests incompliments, i en la hipòtesi que aquest requeriment no sigui atès, o sigui, desatès per la comunitat autònoma, llavors el Govern central pot adoptar les mesures necessàries per restablir, doncs, les anomalies que s'haguessin pogut produir, o l'atac a l'interès general d'Espanya, i, en el marc d'aquestes mesures que pot adoptar, pot donar instruccions a les autoritats de la comunitat autònoma.

Tot això amb l'autorització per majoria absoluta del Senat. Aquest és el marc constitucional, que s'ha de completar amb el marc previst per l'article 189 del Reglament del Senat, que és on es regula el procediment en el si de la cambra alta de l'aplicació del 155, en el qual aquesta aplicació significa que el Govern ha d'adreçar un escrit al Senat dient-li, doncs, que efectivament s'han produït uns determinats fets, que s'ha fet un requeriment; que aquest requeriment no ha estat atès, i ha de justificar per què no ha estat atès, i a partir d'aquí comença la tramitació en el Senat, en el marc de la qual està prevista la intervenció d'un representant de la comunitat autònoma: s'adreça al president, i el president de la comunitat autònoma pot designar una determinada persona perquè intervingui en el tràmit de la cambra alta.

Bé, aquest és el marc jurídic. A la vista d'aquest marc jurídic, jo els anticipo les meves tres conclusions, i després intentaré, doncs, desenvolupar-les, cadascuna d'elles. A la vista d'aquest marc constitucional i del supòsit de l'aplicació de l'article 155 a Catalunya l'any passat, a finals d'octubre –l'any passat i l'altre: va ser a finals d'octubre del 2017–, les meves tres conclusions serien: la primera, l'aplicació de l'article 155 no va respectar el procediment previst constitucionalment i reglamentàriament, és a dir, no hi va haver una coherència entre l'aplicació i el requeriment adreçat inicialment pel Govern.

I, per tant, des del meu punt de vista, aquesta manca de coherència en aquest punt fa que l'article 155 no s'hagués d'aplicar, sobretot si tenim en compte una cosa molt important i ja m'hi referiré però vull deixar-ho clar des d'ara: estem parlant d'una aplicació de l'article 155 a propòsit, d'acord amb el requeriment, de la declaració verbal d'independència del dia 10 d'octubre, eh? El 155 que s'aplica, s'aplica el 27 d'octubre, però no pel que el 27 d'octubre va passar al Parlament de Catalunya, sinó per allò que va passar al Parlament de Catalunya el dia 10, i, eventualment, posteriors... Per tant, aquesta és una dada molt important, perquè a vegades aquestes coses es confonen en el temps, i si fem una anàlisi jurídica estricta, doncs, s'ha de tenir en compte aquest element.

Per tant, primera conclusió. El procediment que es va seguir no era el que es despenia exactament de les previsions legals, constitucionals i reglamentàries, per tant, l'aplicació es pot considerar inadequada o innecessària, o no es donaven els elements procedimentals perquè es pogués aplicar.

Segona conclusió. Deixant al marge, ara, aquesta qüestió de la improcedència de l'aplicació, pel que fa a les mesures concretament adoptades, unes són mesures no expressament previstes constitucionalment: cessament del Govern, del president i dissolució del Parlament, que són les mesures més contundents, no estan expressament previstes en la Constitució.

I tercera conclusió. Algunes de les mesures adoptades, que es pot considerar que entren dintre del ventall de mesures que es poden adoptar en aplicació de l'article 155, és a dir, la intervenció de l'Administració autonòmica i la substitució d'òrgans autonòmics per òrgans estatals, això és quelcom perfectament admissible, en abstracte, en aplicació de l'article 155... El que passa, que l'abast i la dimensió podríem dir-ne «universal» d'aquesta aplicació quan dic «universal» vull dir que afecta a tots, absolutament, els departaments de la Generalitat sembla desproporcionada. És a dir, una aplicació d'un precepte de mesures excepcionals sempre ha de venir presidit pels principis de proporcionalitat, necessitat, adequació, etcètera. Llavors, no sembla que el caràcter absolutament omnicomprensiu i universal de les mesures administratives d'intervenció de tota l'Administració de la Generalitat a tots els nivells directius sigui proporcional o sigui necessari per als objectius que es pretenien, d'acord amb el requeriment, i ara m'hi referiré, per a l'aplicació de l'article 155.

Passem ara, doncs, a detallar més en particular cadascun d'aquests diversos aspectes. Bé, com deia, l'aplicació de l'article 155 requereix, doncs, que el Govern de l'Estat, que és qui pren la iniciativa, detecti que hi ha un incompliment d'obligacions constitucionals, o que hi ha un atemptat a l'interès general d'Espanya. Això ho ha de reflectir en un requeriment que adreça al Govern autonòmic, en el qual li ha de dir quins són els fets que el podrien portar a l'aplicació de l'article 155, i quines són les mesures que espera que adopti aquest Govern per tal d'evitar que apliqui l'article 155. Bé.

El Govern de l'Estat, en un acord del dia 11 d'octubre..., i el dia 11 d'octubre és el dia següent al dia 10 d'octubre, i el dia 10 d'octubre és el dia que es va fer aquí al Parlament, doncs, la declaració verbal d'independència, que al mateix temps, també verbalment, s'havia deixat sense efecte. Doncs, bé, el dia 11, el Govern de l'Estat fa un requeriment al Govern de la Generalitat, al president de la Generalitat, en el qual li planteja dues qüestions essencialment..., perquè és un requeriment molt escarit –em sembla que es diu així en català, molt *escueto*, no? Per tant... En el qual li diu: «Digui'm vostè si ha declarat la independència, sí o no, i digui'm vostè si pensa tirar endavant..., o, en tot cas, en el cas que em digui que sí, doncs, el que ha de fer vostè –i digui'm si ho farà o no– és abstenir-se de tirar endavant això i tirar endavant qualsevol procés constituent.» Això és el que diu el requeriment. I, a més, li diu, allò: «Bé, vostè digui'm sí o no i no se'n vagi per les branques.»

Vull remarcar aquest fet: és a dir, el requeriment, en la part, diguem-ne, dispositiva del requeriment, només diu això. Dic això per contraposar-ho a l'acord del Con-

sell de Ministres posterior, quan s'aplica l'article 155, que allà surten coses molt més extenses, no?

Per tant, aquí es diu: «Bé, vostès van aprovar unes lleis que són inconstitucionals, etcètera», tot això com a antecedents –però tampoc són uns antecedents massa amplis. Però la part dispositiva diu: «Vostè digui'm si ha declarat o no la independència. I, si ho ha fet, abstingui's de continuar endavant», i prou. Aquest és el requeriment. Per tant, el requeriment té una dimensió material molt limitada, molt concreta i molt limitada: sí o no a la declaració d'independència i a les eventuais continuïtats d'aquesta declaració d'independència.

Les respostes del Govern de la Generalitat o del president de la Generalitat, que són dues..., de les respostes, des del meu punt de vista, es desprèn molt clarament –perquè, a més, fins i tot en la segona es diu clarament– que no hi ha hagut cap declaració d'independència; en tot cas, si n'hi ha hagut una és verbal, que s'ha deixat sense efectes. I en la segona contestació es diu que no s'ha votat cap declaració d'independència –i es diu expressament. A més a més, a allò s'afegeix que del que es tracta és d'obrir un diàleg i que s'ha de parlar d'això i d'allò. Per tant, no hi ha... És cert que la resposta no està feta en els termes taxatius que li demanava el Govern; això és veritat. Dit això, la resposta, des del meu punt de vista, també és inequívoca, en el sentit de dir que no hi ha hagut declaració d'independència i que tampoc es va obrir el procés constituent. Es diu: «No hi ha hagut declaració d'independència, i el que els diem a vostès és que ens asseguem en una taula i parlem.» Aquests són els termes de la resposta.

Davant d'això, el Govern de l'Estat entén que el requeriment ha estat desatès perquè no se li ha contestat sí o no, en els termes que volia el Govern de l'Estat, i, per tant, inicia l'aplicació de l'article 155. Però inicia l'aplicació de l'article 155 a partir d'un requeriment que demanava una sèrie de coses i que es referia a uns supòsits molt concrets. Llavors, si vostès miren l'exposició de motius i tota la relació de fets i de mesures, que es fa en l'Acord del Consell de Ministres del dia 21..., és a dir, l'última resposta del Govern de la Generalitat és del dia 20, i el dia 21 d'octubre és quan el Govern adopta un acord de demanar al Senat l'aplicació del 155. Clar, en aquest document –en aquest document–, si vostès miren l'exposició de motius i miren tota la relació de fets i tota la relació de suposades causes, van molt més enllà d'allò que deia el requeriment. Recordin que el requeriment deia: «Vostès han fet una declaració d'independència? Pensen tirar endavant el procés constituent? Abstinguin-se de fer-ho.» Si vostès miren l'exposició de motius, bé, a Catalunya, s'explica, doncs, que s'han comès il·legalitats, que ha baixat la venda d'automòbils, les vendes als grans magatzems, com a elements, diguem-ho així, justificatius d'una situació d'una extrema gravetat que viu el país i que estan en la base de l'aplicació del 155, en aquesta dimensió universal que caracteritza l'aplicació del 155.

Clar, aquí hi ha un element, jo crec, important, de manca de concordança, de manca de coherència, entre el contingut del requeriment, el que es demana en el requeriment, i el que després s'invoca com a supòsits de fet i com a situacions i elements crítics, que ja dic que es baixa des de les il·legalitats, o d'algunes de les il·legalitats o aspectes on..., aprovacions de normes inconstitucionals –totes elles ja suspeses, tot s'ha de dir; per tant, no vigents–, fins a coses tan..., diguem-ho així, més prosaiques –fins a un cert punt–, com que la venda d'automòbils havia baixat, o que els grans magatzems havien tingut pèrdues de vendes.

Clar, per tant, aquí hi ha un element d'una certa contradictòrietat o de manca de coherència entre el requeriment i el fonament de l'acord del Consell de Ministres, que és la base per demanar l'autorització del Senat. Evidentment, en aquesta autorització al Senat també s'inclouen –el que deia abans– totes les mesures que després, amb l'única excepció del que fa referència a TV3, doncs, seran aprovades pel Senat; és a dir: cessament del president i del Govern, dissolució del Parlament, intervenció de totes les branques de l'Administració, totes elles posades sota l'autoritat del Govern

central. Per tant... I aquí jo crec que hi ha un element, des del meu punt de vista, a afegir més crític, que és la posició del Senat. És a dir, el Govern pot fer el requeriment en els termes que vulgui i si creu oportú dir que la resposta ha de ser d'una determinada manera, doncs, bé, el Govern fa el requeriment com cregui oportú que l'ha de fer. Qui ha de contestar, també jo entenc que té la facultat de contestar de la manera que cregui oportuna, mentre quedi clara la resposta en el requeriment. Jo crec que, en aquest cas, el Govern de l'Estat fa el requeriment amb uns termes, el Govern de la Generalitat el contesta amb uns altres, i jo crec que d'aquest intercanvi epistolar queda clara la posició dels uns i la posició dels altres, l'abast molt limitat del requeriment, del que es demana, i la resposta també clara del Govern dient que no n'hi ha hagut.

Per tant, aquí, a qui li corresponia i li correspon constitucionalment i parlamentàriament exercir una funció de control sobre tot això és al Senat. Jo crec que el Senat aquí no va complir amb la seva funció. El Senat és el que havia, a la vista de la petició del Govern, a la vista dels intercanvis epistolars, etcètera, és el que havia de dir: es donen les circumstàncies per aprovar aquestes... Bé, perquè la iniciativa és del Govern, però l'aprovació de l'aplicació del 155, a partir de la proposta del Govern, és del Senat. I el Senat té una funció de control. El Senat no fa una funció purament certificadora, de dir: «El Govern em demana això; doncs ho aprovo.» No, no. El Senat, quan se li dona aquesta atribució –aquesta atribució d'aprovació–, té una capacitat de control. I fins i tot una capacitat d'esmena; i bé que la va exercir, per exemple, en el cas de TV3.

Per tant, la funció del Senat no és un sí o no globalment, sinó, primer de tot, valorar si es donen les circumstàncies que exigeixin aplicar el 155; per tant, valorar la coherència de la petició amb el requeriment. I aquesta valoració de la coherència del requeriment amb la petició de l'aplicació del 155, el Senat no la fa. Sí que després examina les qüestions concretes, però no hi entra. També, en el cas de la tramitació del Senat, no es va acceptar la persona proposada pel president de la Generalitat per intervenir –un altre element del procediment, diguem-ne, que discutible.

Segon aspecte, o segona de les conclusions. La primera era aquesta manca de coherència entre requeriment i mesures, i la manca de control del Senat. Segona: les mesures més greus i la seva manca de suport constitucional. Les dues mesures més greus són: cessament del Govern, del president, i dissolució del Parlament. Bé, aquí, això no està expressament previst a la Constitució. No sols no està expressament previst a la Constitució, sinó que aquestes mesures van ser objecte d'esmenes en el debat constituent del 77 i del 78, o de vots particulars; vots particulars i esmenes que no van ser aprovats. Per tant, el constituent va tenir coneixement de propostes que pretenien introduir, de forma expressa –com n'hi ha en altres països: Itàlia, Àustria, etcètera–, mesures del tipus dissolució del Parlament, cessament del Govern i del president. I el constituent no ho va aprovar.

Per tant, es van adoptar unes mesures no previstes expressament per la Constitució i que el constituent les va considerar i no les va incorporar. Per tant, és un element... És cert, un pot dir que, diguem-ho així, la interpretació originalista o la interpretació històrica no és l'únic element d'interpretació de la Constitució, i això és cert. Ara, no deixa de ser significatiu, o no deixa de tenir un cert pes, que unes mesures de tanta contundència com aquestes..., unes mesures de tanta contundència en el sentit que el 155 en la seva configuració, tal com va quedar, no està pensat o no està configurat com un instrument de suspensió de l'autonomia, sinó que està pensat com un instrument de reparació, de substitució de determinats òrgans i de reparació d'una determinada anomalia, no de substitució globalment del sistema, diguem-ne, polític, de l'autonomia política.

Bé, la dissolució per part d'un òrgan que no és el competent –la dissolució del Parlament–, i el cessament del Govern, d'alguna manera trenquen amb la lògica del sistema autonòmic tal com està configurat a la Constitució, sense que hi hagi, hi insisteixo, una expressa previsió constitucional respecte a aquestes dues mesures importants,

que a més a més afecten drets fonamentals; afecten el dret fonamental de participació dels ciutadans, el dret fonamental de romandre en l'exercici dels càrrecs i funcions públiques, de l'article 23.1, d'una banda, i de l'article 23.2, per l'altre.

Tercera conclusió: l'abast general de les mesures adoptades. És a dir, al marge del cessament del Govern i de la dissolució del Parlament, totes les mesures afecten a tots els àmbits de l'Administració de la Generalitat. És a dir, no hi ha ni un sol àmbit que quedi exclòs d'aquesta intervenció de la Generalitat. Bé, hi insisteixo, aquesta consideració com l'anterior és independent de la improcedència o procedència de l'aplicació del 155 en aquest cas. Però fins i tot acceptant que es pugui aplicar el 155, i acceptant fins i tot que en una aplicació del 155 òbviament pugui haver-hi substitució d'òrgans i pugui haver-hi intervenció administrativa i que una part de l'Administració quedi, diguem-ne, sotmesa a la direcció i a la gestió per part dels òrgans de l'Estat, que això sí que és possible..., ara, calia que això es projectés sobre tots els àmbits de l'Administració?

És a dir, si el problema –i tornem al requeriment– era si hi havia hagut una declaració d'independència..., que es va dir que no s'havia fet i que si s'havia fet era purament verbal; no hi ha cap constatació de que en tot cas es tirés endavant un procés constituent. Per tant, era difícil d'aplicar. Però bé, en tot cas, això estava circumscrit a uns aspectes molt determinats. Aquesta circumstància implica que la intervenció s'hagi de projectar, doncs, jo què sé, sobre el medi ambient, la sanitat, i tants altres camps de l'activitat administrativa? Hi ha correspondència? Hi ha adequació? Hi ha necessitat? Hi ha proporcionalitat entre aquesta aplicació universal i els problemes concrets plantejats en el requeriment? A mi em sembla que no, que hi ha una manifestació desproporció.

Per acabar, bé, ja he dit, doncs, que..., les tres conclusions eren aquestes: crec que el 155 no s'havia d'aplicar, per manca de coherència amb el requeriment; que algunes mesures estan fora de les previsions constitucionals; que altres mesures són perfectament possibles, però estan aplicades de forma desproporcionada, i que, per tant, l'aplicació del 155 pot tenir..., cal tenir present, a més a més, que, quan s'aplica, s'aplica sobre supòsits que els més rellevants dels quals ja estaven suspesos pel Tribunal Constitucional, que a més a més s'aplica en un marc en el qual la Generalitat ja estava intervinguda financerament a tots els nivells des d'abans de l'1 d'octubre, per sengles disposicions reglamentàries del juliol i del setembre, i que, per tant, ja no hi havia disponibilitat, diguem-ho així, financera, i que, en tot cas, les mesures que es puguin aplicar en aplicació del 155 han de tenir una determinada proporcionalitat que, en el meu parer, no es va tenir, en aquest cas.

Res més. I moltes gràcies.

El president

Gràcies, senyor Víntró. Ara és el torn dels grups parlamentaris. Senyora Susanna Segovia.

Susanna Segovia Sánchez

Bé; moltes gràcies, senyor Víntró. Moltes gràcies per la claredat i em sembla que la contundència de la seva exposició, on ha expressat el seu punt de vista, des d'un punt de vista com a catedràtic expert en dret constitucional. Com segurament vostè coneix i la resta de membres d'aquesta comissió també, el nostre grup parlamentari al Congrés, Unidos Podemos - En Comú Podem, amb Marea, va presentar, justament, un recurs d'inconstitucionalitat davant del Tribunal Constitucional, que recollia molts dels aspectes que vostè mateix ha comentat, que va ser admès a tràmit i que nosaltres ara mateix no sabem tampoc en quin estat està –serà una de les preguntes que li faré més endavant–, perquè considerem que el 155 va tenir una aplicació que va ser il·legal, que va ser il·legítima, i que a més a més assenta un pèssim –pèssim– precedent per al que és el dret a l'autogovern de Catalunya, i també per a aquest enfocament plurinacional que nosaltres reivindicuem per a l'Estat espanyol.

Vostè mateix ho ha comentat: ni dissoldre el Parlament, ni dissoldre el Govern, ni convocar aquestes eleccions estava explícitament reconegut com alguna de les atribucions que podia tenir el 155; però és que, a més a més, havien estat explícitament rebutjades. Per tant, també hi han indicis d'aquesta inconstitucionalitat.

Sorprenentment, malgrat que el 155 no va ser cap solució, no va suposar cap avantatge ni cap benefici absolutament per a ningú, que es va aplicar malament, que va ser, probablement, inconstitucional, que va suposar una reforma de la Constitució per la porta del darrere, o sigui, una aplicació absolutament esbiaixada del que diu la Constitució respecte al 155, alguns partits de la dreta espanyola, de la ultradreta espanyola, «s'han vingut amunt» i el reivindiquen com la necessitat d'utilitzar-lo com una mena d'eina, càstig, amenaça constant contra l'autogovern de Catalunya, intentant incidir i influir en el que passa i en quin és el futur polític de Catalunya a través d'aquesta amenaça. Nosaltres no permetrem que això passi, ens oposarem sempre a aquesta intervenció, que a més a més, com hem dit, considerem anticonstitucional, i per això ens sembla molt important recollir la seva visió i, amb algunes de les preguntes que li volia fer, intentar aprofundir-hi una mica més.

Nosaltres entenem que ha semblat bastant evident per vostè que l'aplicació d'aquest article no es va fer d'acord a dret; ens agradaria que poguéssim confirmar això.

Si vostè creu que va haver-hi un punt d'inflexió constitucional, des del moment en què el Govern va dissoldre el Parlament i va cessar el Govern, amb aquesta aplicació absolutament esbiaixada i manipulada del que seria el 155.

En algun moment, s'havia comentat que hi havien altres alternatives, altres maneres de vehicular aquest 155 que no fos la manera en què es va fer. Ens agradaria aprofundir en això també.

Voldríem saber si vostè comparteix que aquesta proposta que fan alguns partits de la dreta i la ultradreta espanyola d'aplicar un 155 ininterromput suposaria una reforma constitucional per la porta de darrere, sense haver estat referendada i sense respectar les majories parlamentàries.

Voldríem demanar-li també en quina fase es troba el recurs que es va presentar davant del Tribunal Constitucional, si vostè ho sap. Si creu que aquest Tribunal Constitucional, clarament polititzat i que clarament s'ha utilitzat com una eina contra l'autogovern de Catalunya i en una defensa de la unitat de l'Estat espanyol..., ara mateix, quina actitud està tenint respecte a aquest recurs i què en podem esperar, si és que podem esperar alguna cosa d'aquest tribunal.

Nosaltres creiem que estem en aquesta comissió –ja s'ha comentat abans– per saber què va suposar el 155 en el seu moment, què suposa ara, però, com també s'ha comentat, què suposa de cara a un futur, davant d'aquesta amenaça constant i permanent i perenne que fan algunes forces de l'Estat espanyol, algunes forces polítiques.

Creiem que és una llàstima que el Partit Socialista de Catalunya no estigui aquí, justament, per sentir aquestes intervencions, ja que en el seu moment van donar suport a aquesta aplicació del 155, i estaria molt bé que poguessin sentir directament dels experts constitucionalistes què suposa aquest 155, tal com es va fer, per al futur de Catalunya, però també per al futur de la resta de l'Estat espanyol, perquè és una eina que també es pot aplicar en altres casos, en altres autonomies, i que clarament atempta contra aquesta visió més confederal i plurinacional de l'Estat.

I creiem que, en temps difícils com els que estem ara, ens hem de posar tots d'acord, que la defensa de la democràcia i del dret a l'autogovern de Catalunya és prou important com perquè superem algunes de les diferències que puguem tenir entre forces polítiques que estem representades en aquest Parlament.

I volem remarcar això: per nosaltres, el 155 va ser anticonstitucional, va ser una reforma per la porta del darrere de la Constitució, que va atacar amb traïdoria l'autogovern de Catalunya, que va ser un acte clar de coacció per part de la majoria absoluta –el Partit Popular, però amb la connivència de Ciutadans i del Partit Socialista–,

i ens preocupa i ens alarma que això pugui seguir estant cara endavant, i demanem a totes les forces polítiques que es desmarquin d'aquesta possibilitat.

El 155 no va solucionar re, va empitjorar el futur de Catalunya. La solució política a Catalunya nosaltres creiem que no pot passar per solucions jurídiques ni polítiques, i que mai més el 155 torni a condicionar el futur polític de Catalunya.

Gràcies.

El president

Gràcies, diputada Segovia. Té la paraula ara el senyor Riera, de Crida Constituent.

Carles Riera Albert

Gràcies, president. Bé, en primer lloc, senyor Vintró, agrair-li la seva compaixió i el seu informe, per la claredat i el rigor. I l'hi volem agrair i reconèixer especialment en un context com l'actual, òbviament repressiu, i que té com una de les conseqüències negatives l'autocensura, a vegades, en alguns actors polítics o agents socials; per tant, li hem d'agrair que vostè aquí no actuï des de l'autocensura, sinó des de la valentia d'expressar el seu criteri acadèmic, doncs, amb claredat i amb rigor.

Bé, quatre qüestions de què voldríem demanar-li la seva opinió o la seva visió com a expert.

Nosaltres tenim la impressió, tenim la hipòtesi que, des de fa anys, l'Estat espanyol pateix una sèrie de crisis sistèmiques o estructurals de diversa naturalesa: òbviament, una crisi de legitimació social per causa de la gestió que es va fer en el seu moment de la crisi econòmica financera, de naturalesa i d'efectes clarament antisocials; una crisi de legitimació motivada per tot el problema de la corrupció, de la pèrdua de legitimitat de la institució monàrquica, etcètera, i, finalment, també una crisi respecte al seu model territorial i respecte a la incapacitat per donar resposta i per donar una solució política democràtica, doncs, a les aspiracions d'autodeterminació de determinats territoris de l'Estat.

La nostra sensació és que això, aguditzat o accentuat pel cas català i pel procés d'independència català, es tradueix no precisament per part de l'Estat en una voluntat de reforma, de canvi, de transformació i, per tant, de desplegar instruments polítics, institucionals i jurídics per donar una resposta política democràtica a aquest problema, com sí que ha succeït en altres llocs, sinó que el que es produeix és una regressió democràtica, eh?, és a dir, un pas enrere, des del punt de vista democràtic i, per tant, el desplegament de tota una sèrie de mesures punitives, repressives, d'excepcionalitat, etcètera, i òbviament una lectura no democràtica de la Constitució. És a dir, davant d'un problema polític, d'un problema democràtic, el que es fa no és eixamplar mesures polítiques i eixamplar drets, sinó reduir-los i restringir-los. Això ho podem veure des de la llei mordassa fins a l'aplicació de l'article 155; és a dir, des de la raó d'estat, l'afebliment del marc democràtic. Volia saber la seva opinió sobre aquesta qüestió.

Bé, una segona qüestió és que –i això ho confirma escoltar el seu relat i algunes de les precisions que vostè ha fet– hom podria arribar a la conclusió que, després de l'1 d'octubre, en realitat en aquest país no va passar re, fet i fet, no?, perquè la resposta mateixa, no?, del president de la Generalitat als requeriments del Govern de l'Estat és que aquí ni s'ha declarat la independència ni s'ha votat, i que el que cal és continuar-ne parlant. I sentint darrerament, doncs, altres portaveus institucionals, també es diu que allò que es va fer el 27 d'octubre al Parlament de Catalunya era merament simbòlic, era merament polític, sense cap mena de transcendència jurídica. I, per tant, que més enllà del que va succeir l'1 d'octubre –un acte d'autodeterminació, òbviament, no?, d'un ampli abast popular–, el que es va succeir després, des d'un punt de vista institucional, va ser re, és a dir, va ser merament simbòlic o declaratiu, però no van ser actes, diguéssim, consistents, des d'un punt de vista jurídicopolític. Per tant, semblaria que, efectivament, l'aplicació del 155 és una aplicació a intencions, a idees, a objectius o finalitats, però no sobre fets jurídicopolítics con-

sistents, excepte l'aprovació, vigència i aplicació brevíssima en el temps de la Llei de referèndum –i dic la Llei de referèndum del 6 i 7 de setembre, perquè la llei de transitorietat jurídica mai va arribar a tenir ni vigència ni aplicació.

Bé, després, fruit precisament d'aquest plantejament –i ja vaig acabant–, també hauríem d'observar que, efectivament, va ser el mateix ministre Montoro que va afirmar que, donada la intervenció de les finances i de l'economia de la Generalitat, mai s'havia produït cap mena de despesa que no fos absolutament reglamentària. Per tant, ni per aquí tampoc es podria justificar l'aplicació del 155; en tot cas, seria només amb motiu d'idees.

En aquest context, precisament una cosa que ens sorprèn, i que potser vostè pot posar llum en aquest sentit, és que, malgrat aquest context, des del 10 d'octubre fins al 27 d'octubre, el relat que es fa, des del punt de vista del Govern de la Generalitat i de la presidència de la Generalitat, és que hi ha obert un procés de mediació, un procés de diàleg i de negociació, precisament per evitar l'aplicació del 155, cosa que semblaria una mica incongruent amb el relat que vostè planteja, segons el qual ja des del 10 d'octubre i la comunicació de l'11 d'octubre aquesta maquinària s'ha posat en marxa, no?, des dels mateixos fets i esdeveniments del 10 mateix d'octubre.

Per tant, tenia sentit parlar, en aquell context, de diàleg i negociació que poguessin evitar l'aplicació d'un 155, que semblaria ser, segons el seu relat –si l'hem entès bé, eh?–, que ja era d'aplicació pràcticament inevitable pels fets del 10 d'octubre, de naturalesa, malgrat tot, simbòlica i no juridicopolítica efectiva?

I, per últim, també la seva valoració pel que fa, en aquell context polític que vam viure l'any passat, a les funcions, atribucions i abast que ha adquirit el Tribunal Constitucional, i això com s'ha de valorar des d'un punt de vista de dret democràtic, diguéssim, no?, si constitueix també una excepcionalitat.

Gràcies.

El president

Gràcies, diputat Riera. Té ara la paraula, en nom del Grup Parlamentari Republicà, el senyor Jordi Orobitg.

Jordi Orobitg i Solé

Moltes gràcies, senyor president. Senyor Vintró, benvingut a la casa de tots els catalans, i més en el seu cas, per la seva condició de lletrat d'aquest Parlament, no?

Bé, crec que la seva intervenció és importantíssima, perquè moltes vegades ens focalitzem en els efectes de l'article 155, i sap que en aquesta discussió, en aquest litigi, a vegades, entre parts confrontades, hi ha qui s'ha volgut apropiari de la bandera de la legalitat, i jo crec que és important que reivindicuem, també dins d'un marc jurídic, doncs, aquelles eines de les quals ens podem dotar per fer realitat els nostres anhels democràtics.

En aquest sentit, crec que la seva intervenció acredita el paradigma de que els actes del Govern espanyol..., i no només del Govern espanyol, sinó de tot el sistema, de tot l'estat de dret de l'Estat espanyol, que està focalitzat en la preservació de la raó d'estat per davant de la legalitat, eh? I crec que en aquest cas és paradigmàtic el fet de que, com bé vostè ha explicat, més enllà dels reiterats incompliments de la seva pròpia legislació que observa en el decurs del temps l'Estat espanyol..., fonamentalment en la seva relació amb Catalunya, no?, però pel que fa específicament al procediment de l'article 155, acrediten, doncs, que existeix una voluntat d'intervenció, en aquest cas, d'un àmbit específic i geogràfic del que, fins a dia d'avui, és part de l'Estat espanyol, i que per fer-ho realitat..., doncs, s'obvien totes les normes i procediments que calgui, per fer realitat la que és la raó d'estat, eh?, que és preservar la sacrosanta unitat del territori nacional.

Des d'aquest punt de vista, hi han diferents aspectes de què voldríem demanar-li el seu parer. Si vostè considera que el disseny de l'aplicació de l'article 155 és quel-

com que s'improvisa, en aquest cas, per part del Govern espanyol –vistos els efectes posteriors, eh?–, arran de les circumstàncies que esdevenen fonamentalment l'estiu-tardor del 2017, o és quelcom que ja s'havia treballat prèviament, hi insisteixo, per raó de l'abast i l'impacte que té sobre tota l'Administració pública de la Generalitat a Catalunya.

També ens interessa, respecte del procediment, tot allò que ha vingut a dir respecte del requeriment, que, com vostè també ha dit, és molt important determinar a què es refereix explícitament el requeriment, i el requeriment s'està referint a una actuació que té lloc al Parlament, en una sessió parlamentària, eh?, en aquest cas el dia 10, en la qual el president fa una sèrie de manifestacions i *a posteriori* diu deixar en suspens aquesta declaració.

Des del nostre punt de vista, seria important determinar si vostè considera que en tant que existeix una resposta explícita al requeriment previ del Govern espanyol, si la facultat d'interpretar si la resposta que dona el Govern de la Generalitat s'ajusta o no al requeriment és una facultat que en exclusiva deté el Govern, o aquesta funció interpretativa, en tant que s'està emparant en l'article 155, l'hauria d'haver fet el Tribunal Constitucional. Entenem que és important, en tant que existeix una resposta expressa al requeriment, si la valoració de que es ceneix o es subjecta o dona resposta a tots els extrems del mateix requeriment li correspon al Govern espanyol o seria una funció interpretativa del Tribunal Constitucional.

Tanmateix, si vostè considera que aquesta mateixa vulneració del marc constitucional, és a dir, l'aplicació *de facto* de l'article 155..., si vostè considera, com m'ha semblat entendre, que ja es produeix al setembre, amb l'aplicació de l'article 26 de la Llei orgànica d'estabilitat pressupostària, quan es produeix la intervenció, en aquest cas, dels comptes de la Generalitat i no existeix disponibilitat pressupostària, i si, per tant, *de facto* ja tenim una aplicació *ex ante* de l'article 155 abans que s'adopti cap mena d'acord per part del Senat.

També, doncs, manifestar que estem completament d'acord amb vostè en la manifesta illegalitat del cessament del Govern i de la dissolució del Parlament. I vostè ha fet referència, doncs, al tràmit parlamentari en el Congrés dels Diputats, en aquest cas, de la discussió del text constitucional. I, home, nosaltres entenem que té una importància cabdal la interpretació teleològica. En tant que existeix una discussió respecte dels extrems, l'abast de la norma constitucional, existeix una esmena específica, que, si no ho recordo malament, van plantejar Alianza Popular i Unión de Centro Democrático, que preveien en aquest cas que es pogués intervenir una autonomia i designar un governador general, home, jo entenc que la designació o les tasques del senyor Enric Millo cal entendre-les com les pròpies d'un governador general, com les que pretenia aquesta esmena del Grup d'Alianza Popular. I, per tant, en estricta aplicació teleològica de l'article 155 –la que va resultar no de les esmenes presentades, sinó del text definitivament aprovat–, evidentment, l'abast de la intervenció que ha tingut en aquest cas el que té a veure sobre el dret de participació pública dels càrrecs públics pel cessament del Govern i la dissolució del Parlament –que, que jo recordi, ens afecta a dos persones que a dia d'avui estem aquí–, doncs, entenem que és manifestament illegal.

I, per tant, enllaçant-ho també amb la intervenció en aquest cas, s'ha fet referència a un recurs interposat davant del Tribunal Constitucional en què va tenir vostè una participació activa; doncs, les probabilitats d'èxit que veu, amb l'actual configuració del Tribunal Constitucional, respecte d'aquesta iniciativa, i si vostè entén que recaurem en un precedent històric, com és la decisió del president Lerroux de l'any 1934, quan va declarar l'estat de setge i la suspensió de l'Estatut d'autonomia de Catalunya, i que el Tribunal de Garanties Constitucionals va declarar, en sentència del 5 de març del 36, que era inconstitucional perquè afectava el model d'estat.

Moltes gràcies.

El president

Gràcies, diputat Orobitg. Ara, en nom del Grup de Junts per Catalunya, té la paraula la Gemma Geis.

Gemma Geis i Carreras

Bé, bon dia. Moltes gràcies, també, doncs, al doctor Vintrolé, per la seva claredat en l'exposició. I sempre, com passa quan parles l'últim, doncs, hi ha moltes coses que ja s'han dit. Jo el que afegiria, no?, avui que comencem amb la compareixença d'un expert, doncs..., la mateixa configuració de la comissió d'investigació. Que hi hagi comuns, que hi hagi la CUP, que hi hagi Esquerra Republicana, Junts per Catalunya, i no hi hagin els altres grups de la cambra per poder escoltar tant aquelles persones, aquells experts, que tenen un parer que s'assembla més al que puguis tu tenir, com els altres, els altres compareixents que puguin tenir una opinió diferent, doncs, jo crec que ja diu molt del tarannà.

La veritat és que jo vaig..., més enllà de llegir els seus articles, vaig recopilar una entrevista que li van fer a vostè el 15 d'octubre de 2017, al *Nació Digital*, en què vostè feia referència a una apreciació que ha tornat a repetir aquí, que és la intervenció, abans del 155, de la Generalitat. Vostè afirmava, doncs, que la intervenció financera de la Generalitat, abans de la mateixa intervenció del 155, ja s'havia produït, sense seguir el procediment, com vostè també ha tornat a repetir aquí.

Ha dit moltes idees i les ha argumentades jurídicament. Crec que dona molta llum, perquè aquest article 155 i la seva aplicació, i com ha obert la porta –i ho veiem, no?– a la seva possible aplicació una altra vegada..., crec que és molt important determinar l'abast de la seva legalitat, de les seves garanties. Jo que l'he seguit, clar, vostè, quan fa referència a aquesta interpretació, en podríem dir àmplia, que s'ha fet del 155..., ens hagués agradat a molts que aquesta interpretació àmplia..., que el referèndum, que no està previst a la Constitució, com no està previst com s'havia d'haver aplicat aquest 155, doncs, també, no?, el Govern de l'Estat, els òrgans de l'Estat haguessin interpretat la Constitució d'aquesta manera àmplia, per tenir un referèndum acordat. Perquè hi ha prestigiosos juristes que entenen que la Constitució, en l'actualitat, sense necessitat de reforma, permet un referèndum acordat.

Per tant, ens hem trobat amb aquesta diferent interpretació: flexible per aplicar el 155..., d'aquesta interpretació inflexible per negociar un referèndum acordat. I crec que això també cal dir-ho.

Vostè també... Preguntes concretes que li faria, a part d'aquesta interpretació àmplia d'aquest 155 i aquesta manca de coherència entre el requeriment i les mesures adoptades..., que sí que es pot exercir aquesta potestat de substitució, però no aquesta potestat tan àmplia que es va exercir, que abans amb el viceconseller Villoria ho hem vist. Però vostè també feia referència, no?, a com podem viure en democràcia quan a un parlament, qualsevol iniciativa jurídica que té a veure amb la convocatòria d'un referèndum està amenaçada de querrela penal. En aquest cas tenim la presidenta Forcadell i els membres de la Mesa, que ara també tindran el seu judici, que pel fet de tramitar parlamentàriament una iniciativa legislativa, doncs, ja estem, sotmesos i perseguits penalment.

Vostè feia referència també..., i m'agradaria afegir si pogués donar-nos el seu punt de vista, perquè vostè feia referència a aquesta manca de proporcionalitat, a aquesta necessitat, però jo que fa un any estava també fent la meva tasca, quan va sortir el Reial decret pel qual es designaven els òrgans i «autoridades encargadas del cumplimiento de las medidas de aplicación del 155», hi va haver uns principis que crec que tampoc es van complir, i abans amb el viceconseller Villoria ho hem vist. Quan ens deien «las medidas necesarias responden a cuatro objetivos: restaurar la legalidad constitucional y estatutaria; asegurar la neutralidad institucional; mantener el bienestar social y el crecimiento económico y asegurar los derechos y libertades de todos los catalanes», doncs crec que la neutralitat institucional, com moltes de les

mesures que estaven previstes d'execució del 155 i que no es concordaven amb el requeriment..., doncs no es va garantir la neutralitat institucional. Mantenir el benestar social, com hem vist, amb diferents polítiques que es van paraitzar per part del Govern de la Generalitat, tampoc. I, per tant, m'agradaria preguntar-li sobre aquesta neutralitat institucional de què aquest reial decret també feia esment, si vostè considera que es va aplicar.

I, finalment, també és una qüestió menor, però quan feia referència a que el 155..., es va aplicar el fonament jurídic a aquesta declaració verbal, no? És a dir, quin és el fonament jurídic d'una declaració verbal? Si és un acte administratiu, si era una via de fet... Quin era el fonament de..., l'article del dia 10, doncs, que va ser el fonament de l'aplicació del 155.

Ens diuen que aviat, molt aviat, el Tribunal Constitucional dictarà la sentència del 155, i jo també em pregunto quina validesa tindrà aquest Tribunal Constitucional que tenim a l'actualitat. Jo sempre poso de manifest que les sentències dels primers anys del Tribunal Constitucional..., quan tu començaves, llegies un cas..., doncs, tenies un parer o un altre; però quan acabaves de llegir la sentència del Tribunal Constitucional, que estava molt ben argumentada, doncs, t'acabava convencent. En l'actualitat, el Tribunal Constitucional que tenim és un tribunal constitucional que entenem que està absolutament polititzat, que hem vist com s'ha saltat la seva pròpia normativa en dictar mesures cautelars, i que la seva pròpia reforma del Tribunal Constitucional ha estat molt criticada, no només per òrgans i per doctrina espanyola i catalana, sinó també externa. I, per tant, quin impacte podrà tenir aquesta sentència, i la validesa, diguem-ne, crítica que li podrem donar a aquesta sentència.

Quan feia referència també vostè al requeriment, doncs, bé, s'acredita, no?, que hi va haver sempre la voluntat de diàleg per part de la presidència de la Generalitat.

I, finalment, a part de preguntar per la neutralitat, aquesta possible sentència del Tribunal Constitucional, aquesta interpretació extensiva i àmplia del 155 i no de la possibilitat de defensar un referèndum acordat sense necessitat de modificar la Constitució..., nosaltres entenem que aquest 155 el que volia al final és un atemptat a la democràcia.

I també li volia preguntar, de cara a l'inici del judici de la setmana que ve, les conseqüències jurídiques respecte a l'aforament, l'empresonament, no?, doncs, el fet d'aplicar aquest 155 i de cessar i de dissoldre el Govern, quines conseqüències jurídiques ha de tenir, per exemple, en haver d'anar a declarar davant de l'Audiència Nacional. Perquè, com deia el conseller Turull, en aplicació d'aquest 155, no ens hem trobat un estat de dret, sinó un estat que va tirar pel dret.

Moltes gràcies.

El president

Gràcies, diputada Geis. Senyor Vintró, té la paraula per atendre els requeriments i les preguntes dels diputats.

Joan Vintró i Castells

Bé, moltes gràcies. Intentaré respondre a totes les qüestions, segurament algunes de manera agrupada, però pot ser que en l'agrupació me'n descuidi alguna i, per tant..., en fi, evidentment a la seva disposició si després volen tornar a fer una altra pregunta o recordar-me alguna cosa que m'hagi passat per alt.

No les contestaré exactament amb el mateix ordre, perquè algunes, doncs, són concomitants i intentaré tractar totes les qüestions sense potser referir-me específicament a cadascun de vostès; però, hi insisteixo, si algú creu que alguna cosa no l'he contestada, doncs, amb molt de gust després la respondré.

Començant per la posició del Tribunal Constitucional i el recurs que està pendent, jo no tinc cap informació sobre la seva immediatesa o no, de la sentència. Sé que hi estan treballant. Això sí que em consta, perquè justament parlant d'aquest tema vaig ser ponent, em van convidar; l'Associació de Lletrats del Tribunal Constitucional em

van convidar a parlar del 155, i, per tant, vaig tenir ocasió de poder discutir amb lletrats del tribunal i amb magistrats sobre tota aquesta qüestió i sobre algunes de les coses que jo he dit aquí. I, bé, no compartien gaire algunes de les coses que he dit aquí, com és lògic i natural, però en tot cas va ser una discussió amable i constructiva i agradable. I el que sí que..., em va quedar constància que tenien la sentència no feta, però sí bastant treballada i bastant avançada. Ara, com també saben vostès, això..., a vegades les sentències poden estar fetes, però es treuen, es fan públiques quan convé o quan creuen que és el moment més adequat. Per tant, no tinc cap notícia feaent de que això sigui imminent.

Jo crec que..., és a dir, si el Tribunal Constitucional... Jo no vull entrar ara en qüestions de major o menor legitimació ni a fer valoracions, diguem-ne, de caràcter més polític sobre l'actuació del Tribunal Constitucional en aquests darrers anys, o en concret en el cas català, però sí que des del punt de vista estrictament tècnic, jurídic, que és el que a mi em pertoca, sí que crec que puc fer alguna consideració crítica, que em porta a pensar que la sentència aquesta, si el Tribunal Constitucional d'alguna manera continua amb la tònica que ha mantingut en relació amb la seva jurisprudència relativa al cas català, doncs, hom pot imaginar que serà una sentència desestimatòria, no sé si en la totalitat del recurs, però segurament desestimatòria en alguns aspectes.

També és veritat que aquesta és una sentència que, com que el Tribunal Constitucional, de manera, al meu parer, errònia, va desistir de voler intervenir en vigència del 155, que és el que hauria sigut desitjable... Ja sabem que el Tribunal Constitucional moltes vegades no decideix en vigència de les normes, o decideix a molt llarg termini. Però, clar, amb un assumpte de la transcendència d'aquest, la pretensió d'un recurs, qualsevol recurs, també un recurs d'inconstitucionalitat com aquest, és d'intentar que l'òrgan que ha de decidir, que l'àrbitre, pugui decidir quan allò està vigent, per tal que, si efectivament allò és improcedent o està causant uns determinats danys, aquests danys s'aturin i no continuïn.

Doncs, bé, curiosament el Tribunal Constitucional, amb relació a aquest cas i amb relació als recursos que va presentar el Grup Parlamentari de Podem en Comú i també el Parlament de Catalunya, va decidir que no intervindria en vigència, escudant-se en una posició que a primera vista pot semblar molt elegant i molt deferent, però que en la pràctica té aquesta conseqüència negativa, que és que no es pronuncia en vigència de la norma impugnada.

Quina és aquesta posició, doncs, aparentment elegant? Doncs és dir: «Bé, clar, suspenem la personació» –és a dir, el Govern de la Generalitat es podia personar tant en el recurs de Podem com en el recurs d'aquí, d'aquesta casa–; «com que el Govern de la Generalitat està intervingut i és el Govern de l'Estat el qui actua, doncs, per garantir que, quan hagi de pronunciar-se, es pronunciï el Govern de la Generalitat, diguem-ne, elegit, doncs, ara suspenem els tràmits de personació fins que hi hagi govern.» Clar, «fins que hi hagi govern» vol dir que fins que ja no hi hagi 155, perquè el 155 deixa d'existir el dia que hi hagi govern, la qual cosa vol dir que el Tribunal Constitucional renuncia a poder intervenir. Bé, per tant, doncs, em sembla una mica discutible. Tanco aquest parèntesi.

La jurisprudència del Constitucional amb relació al cas català, jo crec que..., encara que la sentència sigui, es projecti ja no sobre una aplicació pràctica, sinó sobre un aspecte més teòric, un pot pensar que, si és coherent amb aquesta visió restrictiva de la Constitució que la jurisprudència, doncs, ha mantingut, també ho serà amb relació a aquest cas. És veritat que aquí hi ha, diguem-ho així, un avantatge, i és que efectivament no es pronuncia sobre una norma vigent, sinó que el que farà és una doctrina amb caràcter més general, sobre, doncs, això, la coherència o no del requeriment, si es pot anar amb les mesures més enllà del requeriment, si les mesures no cal..., si, per exemple, la qüestió aquesta del Parlament i del Govern...

Bé, aquí hi ha un terreny per a la, diguem-ho així, digressió doctrinal. I, doncs, si vostès miren la doctrina, hi ha opinions de diferent sentit, vull dir que no, no..., com és molt lògic i natural, no tots els meus col·legues opinen el mateix que opino jo; per tant, aquí hi ha una varietat de posicions, bastant matisades en determinats aspectes. Podria ser que en algun el tribunal, doncs, tingués una posició, diguem-ho així, de no afavorir acríticament una aplicació omnicomprendiva i tan universal. Podria ser, en la mesura en què ara ja no s'ha de projectar sobre això i que, per tant, intentés fer una sentència en la qual marqués unes certes pautes de futur, en un sentit, diguem-ho així, més prudent o, des del meu punt de vista, més ajustat a la literalitat de la Constitució.

Ara, tampoc hi tinc una confiança cega, en que el Tribuna Constitucional farà això. Perquè, hi insisteixo, la seva actitud amb relació al cas català..., i ara també aprofito per aprofundir en algunes de les preguntes que vostès han fet respecte a la posició del Tribunal Constitucional. Jo crec que la jurisprudència del Tribunal Constitucional amb relació al cas català –el «cas català» em refereixo al procés, des del 2013 fins aquí– per mi és especialment negativa en dos coses..., tres, però sobretot en dos. Si Podem ja ha dit amb tres, diem amb tres.

Primer, entrar a controlar resolucions que no tenen naturalesa jurídica. El Tribunal Constitucional comença amb l'anàlisi de la resolució de l'any 2013. Per tant, primer aspecte per mi crític de la jurisprudència del Tribunal Constitucional és que entra a controlar resolucions polítiques. El Tribunal Constitucional és un òrgan per controlar disposicions jurídiques, no resolucions polítiques. I el Tribunal Constitucional, amb el cas català, se n'ha fet un tip, per dir-ho en termes col·loquials, de controlar resolucions polítiques. Primer aspecte crític. Que, si volen vostès, aquest podria ser el menor, tot i ser important.

Quins són els dos importants? Els dos importants per mi és agafar una interpretació absolutament restrictiva de la Constitució i erigir la Constitució com un mur enfront de determinades propostes que venien de Catalunya; bàsicament –i algú ho ha dit per aquí–, de fer un referèndum acordat. El Parlament de Catalunya, l'abril del 2014, va plantejar una proposta articulada de fer un referèndum acordat i la va traslladar a Madrid. Bé, la posició de les forces polítiques espanyoles –amb excepció de Podemos o En Comú, de tota aquesta constellació de forces, però sí el Partit Socialista i el Partit Popular–, doncs, va ser contrària a aquesta... I la posició del Tribunal Constitucional també, des de la Sentència 103/2008. Va semblar que variava en la 42/2014, però després en totes les del 2015, 2017, 2018, ha mantingut invariablement de dir: «No és possible un referèndum, ni tan sols consultiu, sobre, doncs, el futur polític d'un determinat territori sense prèvia reforma constitucional. I l'únic referèndum que hi pot haver relatiu a aquestes qüestions és el referèndum de reforma constitucional.» Aquesta és..., això no ho diu la Constitució, això ho diu el Tribunal Constitucional, és la interpretació restrictiva que ha fet el Tribunal Constitucional sobre aquesta qüestió.

Jo estic d'acord amb el que s'ha dit aquí, és a dir, veurem què dirà ara sobre el 155, i es pot donar, efectivament, com algú ha plantejat aquí, una certa paradoxa, és a dir, el Tribunal Constitucional li fa dir a la Constitució o diu: «Com que la Constitució no preveu expressament que es pugui fer un referèndum, doncs, consultiu sobre el que vol ser un determinat territori...», bé, ara haurà de dir: «Si, tot i que la Constitució no diu que es pugui cessar un govern pel 155, que es pugui dissoldre un parlament sobre el 155...», veurem ara què dirà, perquè tampoc ho diu la Constitució, això. Llavors serà interessant de veure, si es dona, com en un aspecte, doncs, té una visió molt restrictiva i reductiva de la Constitució i, en canvi, potser en l'aplicació del 155 té un criteri més obert. Serà interessant de veure, si és que efectivament això es dona.

Tercer element, jo crec, crític del Tribunal Constitucional, i també s'ha apuntat aquí. Bé, jo crec que el Tribunal Constitucional ha fet una cosa que és la més criticable de totes; de les tres que he dit, la més criticable de totes. Perquè un pot dir:

«Doncs, bé, entro en aquests documents polítics, però potser podrien tenir algun aspecte jurídic.» Bé, el Tribunal Constitucional pot entendre que la interpretació de la Constitució en l'article 2 diu el que diu. Ara, el que a mi em sembla difícilment sostenible és que el Tribunal Constitucional pugui dir que una cambra parlamentària no pot debatre ni posar a votació allò que li sembli o allò que prèviament el Tribunal Constitucional ha dit que és inconstitucional. Perquè això sí que em sembla absolutament fora, no ja del que són les funcions del Tribunal Constitucional, sinó del que és el funcionament d'un estat democràtic.

En un estat democràtic, per definició, un parlament pot discutir del que vulgui. Després, si allò que discuteix és inconstitucional, ja vindrà el Tribunal Constitucional a dir que és inconstitucional, suspendre-ho, anul·lar-ho i fer el que vulgui. El que no em sembla que pugui fer el Tribunal Constitucional en una interpretació expansiva i exorbitant de la reforma del 2015, de quan, en fi, se li dona la potestat de que s'encarregui de l'execució de les seves sentències..., el que no pot fer és prohibir, sota amenaça de querrela penal, que un parlament pugui posar a votació una cosa que prèviament el tribunal ha dit que és inconstitucional. Perquè això és el que ha fet el Tribunal Constitucional.

I això..., atenció, això és anterior al 6 i 7 de setembre. El 6 i 7 de setembre, doncs, va passar el que va passar, i les coses es van fer com es van fer, i el marc constitucional i estatutari i els procediments, doncs, segurament no es van respectar adequadament. Ara, algunes de les coses que es van fer el 6 i 7 de setembre, o com es van fer, s'expliquen..., ja no vull entrar en si es justifiquen o no, s'expliquen, si més no, per una raó molt simple, i és perquè el Tribunal Constitucional prèviament ja havia decidit que sobre unes determinades sèries de coses no se'n podia tornar a parlar, i que, si se'n parlava, les persones responsables de que se'n parlés serien perseguides penalment. I això no és una cosa purament hipotètica, les querelles contra la senyora Forcadell, per exemple, i altres membres de la Mesa, són anteriors als 6 i al 7 de setembre.

És a dir, el 6 i 7 de setembre van passar determinades coses, del tipus que sigui, i no totes elles segurament regulars des del punt de vista de la legalitat constitucional i estatutària. Ara, l'explicació, hi insisteixo, d'algunes d'aquestes coses tenen a veure amb..., és a dir, no es pot entendre el que va passar el 6 i 7 de setembre si no es té en compte que prèviament el Tribunal Constitucional havia tancat, havia reduït al mínim la possibilitat del lliure debat parlamentari sobre determinades qüestions. I aquesta és una dada que jo crec que és important de tenir-la present.

És a dir, un pot ser crític, un pot fer una valoració crítica i pot considerar, doncs, que les lleis del 6 i del 7 de setembre poden ser inconstitucionals o que no es va respectar, per exemple, el tràmit del Consell de Garanties Estatutàries, ara..., i això és una cosa, i una altra cosa és dir d'on veníem o d'on venia el Parlament de Catalunya i va arribar aquí. Després cadascú pot valorar políticament com cregui o creu que, malgrat això, s'havia de fer o no s'havia de fer... Aquí jo no hi haig d'entrar. Però sí que jo crec que aquesta és una dada que deriva d'aquesta posició del Tribunal Constitucional i que, per tant, si es manté, doncs, un no és especialment optimista. Però vull pensar que, com que serà una sentència en principi més teòrica, tot i que molt marcada per Catalunya, potser el Tribunal Constitucional farà alguna aportació creativa. M'agradaria. Però ja ho veurem.

Sobre l'aplicació del 155, bé, jo crec que el que jo he intentat de posar en relleu és que les normes..., és a dir, si ens creiem això de l'estat de dret, les normes estan per complir-les, i per complir-les amb la seva exactitud i amb la seva pulcritud. És a dir, el 155 ni és una mesura sancionadora –no està per sancionar a ningú–, ni tampoc està per adoptar mesures preventives. El 155 és un mecanisme excepcional enfront d'un determinat trencament del marc legal o enfront d'unes determinades actuacions que poden generar un perill per a l'interès general d'Espanya o l'interès nacional d'Espanya, i que han de ser proporcionades, adequades i necessàries,

i limitades temporalment i materialment, a resoldre un problema concret, una anomalia concreta: l'anomalia que prèviament s'ha identificat i en la qual s'ha demanat que s'atengui o que es deixi de perseverar en aquella anomalia. I aquí és on hi ha o ha d'haver-hi la correspondència entre el requeriment que detecta l'anomalia, que detecta el fet, que indica què és el que s'ha de deixar de fer, i que si la resposta és contrària a això que es diu legitimaria el 155. És aquest, el joc que s'ha de donar.

Jo crec que aquest joc és el que en aquest cas no es compleix, perquè es diu: «Vostè ha declarat la independència, sí o no? Vostè continuarà fent el procés constituent, sí o no?» I la resposta és dir: «No he votat la independència», cosa que és certa, i a més es diu, i: «Demano que ens asseguem i parlem.» Aquesta és la..., reduït a la mínima expressió. Bé, el Govern considera: «Doncs vostè no m'ha contestat el que jo li he dit; per tant, aplico el 155.» Bé, aquí és on el Senat, des del meu punt de vista, havia d'intervenir i dir: «A veure, valorem el requeriment, què diu el requeriment, valorem el que diu la resposta i, en tot cas, ajustem. I després veiem el que diu el requeriment i veiem les mesures que s'adopten.» Perquè, clar, les mesures que s'adopten i els fonaments de les mesures, doncs, el que els deia abans: la venda de cotxes, els grans magatzems buits, no sé quantes coses més... Bé, tot això no li deien en el requeriment al senyor Puigdemont. Llavors, clar... I, clar, com que llavors ens n'anem des de totes aquestes coses tan..., a aquesta situació de les set plagues que es vivia, una mica, a Catalunya, doncs, justifica l'aplicació omnicomprendiva de totes les mesures. Però, clar, aquí jo crec que hi ha una manca de rigor i una manca de coherència.

Jo crec que l'aplicació aquesta permanent... A veure, jo crec que aquí sí que el Tribunal Constitucional difícilment la podria acceptar, en la mesura en què..., hi insisteixo, el 155 no és una mesura preventiva, és a dir, ha d'haver-hi uns fets constatatats de greus incompliments o de greus atemptats de l'interès nacional d'Espanya; això per una banda. Per altra banda –ja és una consideració més política–, el 155 només el pot activar el Govern; després l'ha d'autoritzar el Senat, però qui l'activa és el Govern. Per tant, penso que el Govern actual no està per activar el 155. No sé, si hi hagués un altre Govern, el que faria, però, en tot cas, no crec que aquest ho vulgui fer.

Ara, el control, el control quan s'aplica el 155, el control és del Senat, no del Tribunal Constitucional. El Tribunal Constitucional pot controlar si es recorre, per via de recurs, l'acord concret, no? Ara, el que pot controlar el Senat, que és la proposta d'acord, és a dir, el que el Consell de Ministres... Aquesta proposta d'acord, que després es convertirà en acord, no pot anar al Tribunal Constitucional; a on va és al Senat. Per tant, és un control purament polític; polític amb transcendència jurídica, però polític. El tribunal no ho controlarà, com ho està controlant ara o quan dicti la sentència, fins que no s'ha aprovat l'acord d'aplicació del 155, es formalitza i llavors es fa el recurs d'inconstitucionalitat.

El president

Senyor Vintró, si li sembla, passem a una segona ronda, breu, en tot cas, per algunes qüestions que hagin pogut quedar. I, en tot cas, vostè, després...

Joan Vintró i Castells

Molt bé. A la seva disposició.

El president

Senyora Segovia.

Susanna Segovia Sánchez

Sí, senyor Vintró, gràcies novament per la claredat de les explicacions, tot i que ha d'entendre que genera una certa frustració, per dir-ho d'alguna manera. És a dir, fins a quin punt podem esperar que, havent-hi indicis, des del seu punt de vista, d'incompliment del que hauria de dir la Constitució, i donat que al final el Tribunal Constitucional ens ha demostrat, al llarg d'aquests anys –i vostè n'ha posat alguns exemples–, que

la interpretació de la Constitució ha estat restrictiva quan ha convingut –pot ser que ara precisament no sigui «restrictiva» la paraula–, al final no deixa de ser una interpretació molt política del que és la Constitució com a llei superior de l'Estat espanyol.

Clar, a nosaltres això ens genera també..., o ens dona arguments quan defensem la necessitat d'una reforma constitucional realment profunda, que moltes d'aquestes qüestions les pugui treballar, aprofundir i detallar. En el cas del referèndum –vostè ho ha dit– hi han experts que diuen que, tal com està la Constitució ara, no caldria una reforma constitucional per poder fer aquest referèndum acordat, que no seria necessari. En canvi, ens trobem que hi han moltes de les eines que estableix la Constitució i que interpreta el Tribunal Constitucional que s'estan utilitzant per restringir drets polítics, fins i tot el del debat parlamentari.

Una mica, la pregunta seria: ara, com creu vostè que seria la millor manera d'aconseguir que aquesta Constitució, o aquella que s'hagi de fer, pugui respondre realment a l'actualitat política i social que viu l'Estat espanyol, que no és la mateixa de fa quaranta anys? I també, com podem donar resposta al fet que aquest tribunal, ara mateix, no respongui a la defensa d'aquests drets reconeguts a la mateixa Constitució que ja està vigent?

Gràcies.

El president

Senyor Riera.

Carles Riera Albert

Gràcies, president. Bé, dues qüestions. Una té molt a veure amb el que acaba d'explicitar-li la diputada Segovia, i aniria sobre la mateixa qüestió, eh? Tenint en compte la Constitució espanyola, el marc constitucional; tenint en compte la lectura i la interpretació que en fa el Tribunal Constitucional o que en fan altres tribunals, eh?, en l'aplicació de la seva activitat judicial; tenint en compte el precedent de l'aplicació del 155, i tenint en compte la doctrina que el Tribunal Constitucional pugui generar sobre això, des del nostre punt de vista –aquí discrepem amb el que ha explicitat la diputada Segovia–, no és imaginable l'escenari d'un referèndum d'autodeterminació, que inclogui la possibilitat de la independència, pactat amb l'Estat, no?, és a dir, celebrat, doncs, amb totes les garanties i amb la connivència, complicitat i vistiplau de l'Estat. Des del nostre punt de vista, no és possible, no és imaginable, eh? Tanmateix, és veritat que hi ha diverses veus, no?, moltes veus, en altres forces polítiques o de portaveus institucionals, que insisteixen en que aquesta és la via.

Tenint en compte tot el que vostè ens ha explicat, què hauria de passar? Ja sé que la resposta no és fàcil i que no hi ha temps per explicar-se a bastament, oi?, però què hauria de passar? Quines són les claus?, les tres o quatre claus, eh?, no cal que ens ho expliqui tot. Què hauria de passar? Què hauria de canviar perquè aquest referèndum pactat fos possible?, tenint en compte la Constitució, la doctrina del Constitucional, el 155, etcètera.

I després, per últim, la segona qüestió. Vostè ha dit..., m'ha semblat molt rellevant que, quan ha parlat del Tribunal Constitucional, ha parlat d'un excés del Tribunal Constitucional en intervenir no només sobre qüestions materials jurídiques, sinó sobre debats i votacions del Parlament. Bé, jo he de dir-li que, un cop celebren les eleccions del 21 de desembre, i encara en aplicació del 155 perquè no s'havia format govern, en aquesta casa, en les sessions de la Mesa i de la Junta de Portaveus, reiteradament se'ns va insistir en que hi havien certs temes que no podíem discutir en el Ple del Parlament, que no podíem votar i que no podíem resoldre. I això no només va venir des del punt de vista de determinats partits del Parlament, que van acompanyar tot això d'amenaçes o, efectivament, de denúncies i querelles, sinó dels mateixos serveis jurídics de la casa.

Però és que això se'ns va continuar dient i se'ns continua dient, un cop el 155 no està vigent, i s'apella a l'experiència prèvia i a la doctrina del Tribunal Consti-

tucional en aquest sentit, la qual cosa, després d'escoltar-lo, em sembla molt més inquietant i molt més preocupant. I em sembla que tenim davant un problema jurídicopolític d'una gran magnitud, perquè vol dir que això que vostè ha valorat com un excés poc sostenible per part del Tribunal Constitucional, en aquests moments està internalitzat i s'ha convertit en jurisprudència que determinats actors polítics i institucionals jurídics apliquen, per la qual cosa, la restricció democràtica ja s'ha produït de forma efectiva. Quina seria la manera de sortir d'aquest embut, o de treure'ns aquest cadenat, diguéssim, que segons les seves paraules no tindria una base, en el seu origen, sostenible?

El president

Senyor Orobitg.

Jordi Orobitg i Solé

Sí; moltes gràcies, senyor president. Bé, de fet, amb relació a la seva intervenció, jo crec que, bé, ha de ser bastant frustrant, no?, per a algú que és catedràtic de dret constitucional, veure que aquells que haurien de ser els referents de la interpretació, el que fan precisament és utilitzar, doncs, estratègies i eines per, precisament, impedir la creativitat que entenc que va associada a tot allò que té a veure amb el dret. El dret es crea, precisament, per satisfer les necessitats i les ànsies dels ciutadans, i no per restringir-los, i només és d'aquesta manera en els estats que no es poden considerar democràtics.

La raó de ser, de fet, respecte del requeriment i on rau tota la discussió jurídica, eh?, que no política, amb relació a tot aquest afer..., de fet, *de facto* ve a reconèixer, en el requeriment que es fa al president Puigdemont en el seu dia, una certa legitimitat de la legislació emanada del Parlament, especialment respecte de les lleis aprovades el 6 i 7 de setembre. La sessió del 10 d'octubre, el president del Parlament compareix i genera una expectació molt important respecte d'allò que ell manifestarà.

Però és que jo vull recordar que, mirant-ho retroactivament, la Llei del referèndum no preveia en cap cas que hi hagués una votació formal en el Parlament per declarar la independència. L'únic que diu l'article, en aquest cas –perdó– l'article 4, és que, un cop s'hagin proclamat els resultats, se celebrarà una sessió ordinària per efectuar la declaració formal de la independència de Catalunya. Referint-nos al Reglament del Parlament, enlloc es preveu com fer una declaració formal en el Parlament. I el que sí que preveu, que és en síntesi el que es va fer el 27 d'octubre, és que es van aprovar unes propostes de resolució que en definitiva el que deien era que es desplegués la Llei de transitorietat, que es feia hereva del resultat del referèndum.

Per tant, en aquest cas..., i ara estic divagant més que preguntant, no? Però el que sí que és cert és que dins del corpus d'aquesta discussió jurídica que s'estava mantenint al Tribunal Constitucional respecte de la vigència o no de l'article 155, no té tant a veure amb la legislació mateixa de l'Estat com amb una legislació que ha emanat del Parlament, eh?, en tant que la conseqüència jurídica del referèndum de l'1 d'octubre qui la preveia era el Parlament i no la legislació de l'Estat.

Dit això..., i insisteixo que és més una disquisició potser amb poc fonament científic, però el que sí..., a diferència del que es manté i que entenc que és la discussió més política..., és sobre la possibilitat teòrica de que la Constitució, el text de la Constitució espanyola prevegi que pugui ser factible un referèndum acordat per consultar a tots els ciutadans de Catalunya respecte de quin és el seu desig, si és el de que Catalunya esdevingui un estat independent. Quin és el seu posicionament respecte d'aquesta possibilitat, que em consta en el futur, però tampoc no sé si ha variat en el decurs del temps.

Moltes gràcies.

El president

Senyora Geis.

Gemma Geis i Carreras

Sí; bé, també de manera molt breu. La veritat és que nosaltres..., vostè ha apuntat, no?, el debat aquest parlamentari, que no pot ser susceptible de control penal. Que ens hem trobat que vam aprovar una declaració en la qual, doncs, hi havia una majoria parlamentària que no reconeixia el rei, la monarquia, i ens vam trobar també que el Govern espanyol la va impugnar davant del Tribunal Constitucional. Aquesta és una situació que estem vivint, no?

Quan vostè parlava, no?, del referèndum acordat i d'aquesta evolució que s'ha produït aquests anys... Doncs mira, al Congrés..., tenim la Marta Rovira, diputada que va haver de renunciar també a l'acta de diputada, i el conseller Turull, doncs, anant al Congrés dels Diputats, argumentant i defensant aquest referèndum acordat.

També aquí assenyalar, perquè crec que és bo lligar-ho, que quan..., vostè deia, no?, que la Generalitat de Catalunya no es va poder personar per impugnar el 155, i després, en aquest cas, doncs, el Tribunal Constitucional va dir..., diu: «La Generalitat no pot intervenir perquè està en vigència aquest 155 i, per tant, ex post, quan s'hagi finalitzat la intervenció del 155, llavors podrà intervenir. Però clar, és curiós, perquè a l'inici el 155 es va aprovar un divendres a les sis de la tarda, que tampoc va donar possibilitat a la Generalitat de Catalunya en aquell moment d'intervenir. Per tant, es va produir una doble inseguretat jurídica de la Generalitat: no poder defensar i personar-se durant el procés, durant l'aplicació del 155, però és que a l'inici tampoc es va produir cap termini de temps perquè el gabinet jurídic de la Generalitat pogués interposar cap tipus de recurs.

També en aquest sentit, doncs, si mirem les funcions de la comissió d'investigació, de les moltes persones que s'han citat en qualitat de testimonis i experts, aquesta mediació en aquest requeriment que hi havia..., jo crec que també serà molt interessant que puguin venir determinades persones i que puguem preguntar respecte a aquest diàleg o aquesta mediació, i la conducta de moltíssims polítics en aquell moment i en aquells dies.

Jo crec que ens ha apuntat aquesta possibilitat jurídica, sense necessitat d'interpretacions, no?, creatives, de que el referèndum és possible acordat sense necessitat de reformar la Constitució, que crec que té una argumentació que té calat i que té fons de molta part de la doctrina.

I jo, també, una pregunta breu que li faria –si és que la vol respondre i, si no, ja entenc que són moltíssimes–: que sempre parlem de la Constitució, però també tenim un marc europeu i unes garanties internacionals de declaracions de drets civils i polítics. I moltes vegades ens tanquem en la Constitució, no?, que és òbviament..., però que el nostre sistema jurídic, doncs, també té tot un corpus jurídic internacional que també ens ha de servir per interpretar i que no només ens hem de quedar en el marc de la Constitució, i que moltes vegades, doncs, l'oblidem.

Li volia donar les gràcies i també, com li he dit abans al viceconseller Villòria, doncs, si durant el transcurs surten altres..., poder estar a la disposició de tots vostès.

El president

Senyor Vintró, per finalitzar aquesta compareixença, si vol contestar les preguntes dels diputats...

Joan Vintró i Castells

Sí. A veure, algunes de les preguntes desborden una mica el que és pròpiament el 155, però, vaja, no tinc inconvenient en contestar-les; entre altres coses, les meves posicions són públiques i, per tant, no... Si les he fet públiques en altres llocs, amb raó de més les faré públiques al Parlament de Catalunya si vostès me les pregunten.

En qualsevol cas, sobre el 155 i el Tribunal Constitucional. No té res a veure el 155 amb..., la posició del Tribunal Constitucional amb relació als actes que ell adopta en execució de les seves sentències en virtut de la reforma de la llei orgànica del 2015. És a dir, això ho fa abans del 155, com deia. És a dir, les conseqüències penals

per a la senyora Forcadell i altres membres de la Mesa deriven de l'aplicació de la llei orgànica i, per tant, deriven de que el Tribunal Constitucional, interpretant, jo crec que una mica abusivament, el que li dona la reforma de la llei orgànica del 2015, entén que pot imposar, com a mesura d'execució de sentència, que una norma o un tema sobre el qual ell ha declarat que és inconstitucional, d'allò ja no se'n pugui parlar més. I si ho fa, les persones responsables de que això es debati són perseguïdes penalment. I això, hi insisteixo, és independent del 155 i es va començar a aplicar molt abans del 155. Per tant, no té res a veure una cosa amb l'altra.

I això, efectivament, com vostè deia molt bé, això està vigent, perquè això deriva de la reforma del 2015 i de com el Tribunal Constitucional ha interpretat aquesta reforma del 2015. Que això no vol dir que ho faci sempre, atenció, eh?, perquè això..., i això crec que, aquí, en aquesta legislatura en tenim algun exemple, amb algun cas. És a dir, el tribunal pot declarar alguna cosa inconstitucional, i punt. O pot declarar una cosa inconstitucional i després, en l'execució de la sentència, dir: «I a més ordeno al senyor president, a la senyora vicepresidenta, a la senyora no sé què, tal i tal..., que s'abstinguin de tal, tal, tal..., i, si no ho fan, donarem trasllat al Ministeri Fiscal perquè interposi...» No sempre ho fa, això. Quan ho fa és quan llavors, efectivament, hi ha molta més base per poder-ho impugnar penalment, aplicant el tipus penal del delictes de desobediència.

Però això, hi insisteixo, és independent del 155. Això està vigent, i dissortadament vigent. I mentre no es canviï la llei o no canviï el tarannà del Tribunal Constitucional a l'hora d'aplicar-ho, ens trobarem amb aquest problema.

Sobre la qüestió del referèndum. A veure, jo els explicaré la meua posició personal, compartida amb altres, i que altres persones poden no compartir, tant en el terreny polític com en el terreny doctrinal. Jo soc dels que defenso que la Constitució espanyola..., sense modificar la Constitució espanyola, sobre la base de l'article 92, es pot fer un referèndum consultiu sobre..., doncs, que tingui a veure amb la independència de Catalunya. La pregunta es podria formular de moltes maneres, però en la qual el sentit del referèndum fos preguntar sobre la independència de Catalunya, sí. La fórmula concreta perquè pogués ser més constitucional..., ara no els vull fatigar amb els viaranyes lèxics, no? Però, en tot cas, sí. Això ho he defensat, i, per tant, crec que això és així, i no caldria modificar la Constitució. Ara, hi insisteixo, és un referèndum consultiu. Per tant, és un referèndum del qual, a partir del resultat del referèndum, el que se'n derivaria és l'obertura d'un procediment, d'acord amb la Constitució, per, en tot cas, posar-ho en pràctica via reforma constitucional, etcètera.

És a dir, no és altra cosa que aplicar la doctrina del Tribunal Suprem del Canadà, eh? El Tribunal Suprem del Canadà, què diu quan el referèndum..., després del referèndum del Quebec? La Constitució no preveu la secessió del Quebec. El dret internacional –i aquí ara algú ha parlat del dret internacional– tampoc és aplicable al cas del Quebec. I jo hi afegeixo: tampoc és aplicable al cas de Catalunya. Quan es parla del dret a l'autodeterminació, no..., els organismes internacionals no estan pensant en Catalunya, o no estan regulant a Catalunya; sobretot, en el desenvolupament i en la interpretació que s'ha fet d'això. Vostès em diran: «El pacte no en diu res.» I tenen tota la raó, eh? Perquè diu «el dret a l'autodeterminació dels pobles», punt. Literalment diu això. El que els organismes internacionals, des de fa molts anys, inequívocament interpreten que això és aplicable a situacions colonials o a situacions de dominació militar estrangera. Crec que encara ara no estem, des del meu punt de vista, a Catalunya, en aquesta situació.

I, per tant, quan invoquem el dret a l'autodeterminació, des d'un punt de vista del dret internacional tenim un problema, des del meu punt de vista. Quan invoquem el dret constitucional, tenim una escletxa a la Constitució i amb una interpretació molt contrària del Tribunal Constitucional. I aquesta és la realitat. A partir d'aquí, les estratègies polítiques són lliures, i evidentment aquí jo no hi haig d'entrar perquè no és la meua comesa, no?

Però sí que jo crec que, en tot cas, és important de dir: jo crec que sí que hi cap un referèndum en el marc de la Constitució, que és un referèndum consultiu, i que en la hipòtesi que el referèndum fos positiu, llavors s'hauria d'implementar de conformitat amb el procediment constitucional. Que és exactament el que diu el Tribunal Suprem del Canadà. Diu: «Vostès, si fan un referèndum al Quebec i guanyen, s'han de posar a negociar la federació i el conjunt del Canadà i el Quebec, per aplicar i implementar el resultat d'un referèndum favorable a la independència.»

Mutatis mutandis és el mateix d'Escòcia, amb una diferència entre Escòcia / Regne Unit, per una banda, i per l'altra banda, Espanya/Catalunya, Canadà/Quebec. Quina és la diferència? Que al Regne Unit no hi ha una constitució en el sentit de text escrit rígid i complicat. Per tant, què hagués passat si hagués guanyat el referèndum a Escòcia? Doncs, que el Parlament de Westminster hagués votat una llei ordinària i haguera dit adéu als Escòcia i s'hauria acabat ràpid.

Al Quebec, si guanyés un dia un referèndum, s'hauria, d'acord amb el tribunal, de fer una reforma constitucional que és molt complexa; igual que passaria aquí, si es fan les coses d'acord amb el marc constitucional, que és el que em pertoca a mi de dir com a constitucionalista. Vostès saben tan bé com jo, o millor que jo, que la història no acostuma a avançar estrictament a base de reformes constitucionals, que a vegades la història avança a batzegades d'un altre tipus. Però, en tot cas, convindran amb mi que un constitucionalista s'ha de cenyir al que és la seva ciència –entre cometes això de «ciència».

Res més. Gràcies.

El president

Moltes gràcies, senyor Vintró. Agrair-li la compareixença, la seva mirada experta, que crec que de ben segur serà d'utilitat, doncs, per als treballs d'aquesta comissió d'investigació.

I amb la seva aportació finalitzem la..., i aixequem la sessió per al dia d'avui.

Moltes gràcies.

La sessió s'aixeca a un quart d'una del migdia i set minuts.